

A BEVÁNDORLO

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
30 West 19th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHALY.

Editorial Rooms:
30 West 19th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 26 szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITT SBURG, PA., 1907. MÁRCZIUS 29-én IV. Year. No. 26.

FELTÁMADUNK.

Az eszme győzedelmi ünnepe.

Anagyheti szenvedést követi a feltámadás, a keresztrefeszítést az égbemenetet.

Szebben és megkapóbban nem juthatott volna kifejezésre az eszme győzedelme az anyag fölött. S mivel a husvéti ünnepeket joggal nevezhetjük az eszme győzedelmi ünnepeinek, azért ez az ünnep nem képezheti csupán a kereszténység ünnepét. Az emberiségnek örömnapja ez. Az egész emberiség számára szólalnak fel rövid némaság után az ünnepi harangok. Minden szenvedő, minden kétségbeeső embernek mondják a harangok bátorító hangon: FELTÁMADUNK!

A feltámadás ünnepnapja kell hogy kibékítse sorsával még azt az embert is, aki egyebet sem tapasztalt, csak az élet kálváriáját. A feltámadás napján megtanulja, hogy az eszményt, a jót lehet ugyan ideig óráig elnyomni, de örökre koporsóba zárni nem lehet. Felfeszíti a koporsót és helyet követel magának, amint a nap diadalmasan áttör az éjnek siri sötétjén, hogy világítson és melegítsen.

A husvét napján megszólaló harangok sok mindenre tanítják a gondolkozó embert. Csak meg kell értenünk ércnyelvüket. Akkor meghalljuk és jól esik meghallanunk, hogy a korhadt viszonyokból, amelyek nemzeteknek életét csakugy megmételtyezik mint az egyesekét, létezik egy jobb és tisztább létre való feltámadás. Jól esik tudnunk és meghallanunk, hogy azt a tant, amelyet közel kétezer év előtt hirdetett és követett egy lánglelkű próféta, nem temethette el az idő s hogy évről évre, amikor a harangok az eszme feltámadását hirdetik, feltámad a mi lelkünkben is a vágy, az anyagiasság porából felszállani az eszményi magasságba, abba a magasságba, ahol nem ismernek haragot, gyűlölködést, irigységet, ahol szeretet egyesíti az embereket s a hit megvalósította reményeinket.

Fájdalom, vannak még mindig emberek, akiknek lelkébe nem bír behatolni a haran-

goknak zugása. Emberek, akiket az ércszavak nem bírják felébreszteni, akik azt hiszik, hogy az önzés világa, amelyet ők alkottak meg maguknak, az igazi világ s hogy ennek a világnak hamis örömei vannak hivatva pótolni elveszett paradicsomunkat. És vannak viszont emberek, akik megülik a feltámadás ünnepét, megülik gépileg, anélkül, hogy eszményi tartalmához közelebb jutni bírnának vagy akárcsak akarnának.

S ezen emberek éppen a feltámadás napján csak annál nagyobb szomorúsággal töltik el a lelkünket, mert megtanítanak akaratunk ellenére, hogy évezredes munkánk, haladásunk daczára alig tettünk még meg számbavehető utat, hogy alig távozott el az emberiség kiindulási potnjától, hogy rabszolgák vagyunk még mindig. Rabjai azoknak a szenvedélyeknek, amiket Jézus Krisztus a szeretetnek tüzevel akart kiegészíteni a lelkeinkből.

Hogy abból a lealázó rabszolgaságból igazi emberi életre ébredhessünk, meg kell ismerkednünk a feltámadás ünnepének eszményi tartalmával. Meg kell tanulnunk, hogy a harag nem a jót semmisíti meg, hanem a haragvót. Be kell ismernünk, hogy a természet rendje összhangot jelent s hogy ez az összhang a természetes, az állandó, nem pedig a mi kicsinyes egyéni törekvéseink. Ha ezt beismertük, akkor csakhamar beismerni fogjuk azt is, hogy mi emberek kell hogy egységes egészet képezzünk s hogy minden ami ezen egység ellen irányult, végeredményében egyéni boldogulásunkat sujtja.

Ha ez a felismerés bevonuland minden emberi szívbe, ha az a tudat fogja áthatni minden embert, ha testvérünket fogjuk látni és szeretni minden szomszédunkban, ha mindmeggannyian igaz ajtatossággal letérdepelünk az emberszeretet oltárán, akkor fogjuk csak valóságban megünnepelni Jézus Krisztusnak feltámadását, aki korhadt időkben mint az emberszeretet eszménye jött a világra, halt meg és támadt fel új, örök életre.

Az ily értelemben vett feltámadástól még messze vagyunk ugyan, de közeledünk feléje. Az emberiség, melynek testén ott vannak a rabbilincsek véres nyomai, nem maradhat örökös rabságban. Fel fog támadni, mert fel kell támadnia. Látni fog. És akkor fel fogja ismerni az utat, amelyet a szeretet tanának megalkotója jelölt ki számára avégből, hogy azon haladva, elérje végecélját: az egyesnek boldogulását.

MENHÁZUNK.

Hogyan választanak igazgatót.

A new yorki magyar menház, mely az amerikai magyarságnak feltétlenül a legfontosabb és egyuttal legszükségesebb jótékonyági intézménye, az utolsó hónapokban örövendetes módon fellendült. Egyes tagoknak elismerésre méltó buzgólkodása folytán három hónap alatt az új tagoknak számottevő csapatja csatlakozott a régiekhez s minden jel arra vallott, hogy a magyar menházat mintaintézeté alakítják át, amelyben a gyakorlati jótékonytságot gondosan ápolják. Legutóbb, mint azt annak idején jelentettük, társadalmilag is kilépett a menház a nyilvánosságba s ha a márczius tizenhetedikén megtartott hangverseny rendezése körül történtek is egyes hibák, az a hangverseny mégis háromszázharminc dollárral öregbítette a jótékonyági alapot, másrészt pedig oly magyar elemeknek figyelmét irányította a menházra, amelyek már rég elszakadtak a magyarságtól s ennek mozgalmában ennél fogva részt nem vettek.

Mindezek oly jelenségek, amelyek annál nagyobb dicséretére válnak a menház igazgatóságának, mivel nemcsak a külső életre nézve tudott üdvös reformokat teremteni, hanem az intézet belügyeinek vezetését is eléggé jó mederbe terelte.

Ezt az eredményt, a nagy fáradtság árán létesített tágabb érdeklődést és az igazgatóság körében valahára megteremtett összhangot kár volt kockázra tenni a hétfőn megtartott igazgatósági ülésen azzal, hogy szabályellenesen az igazgatóságban ismét oly befolyást biztosítottak a konzulátusnak, amely befolyásra igényt nem tarthat és amióta Hoening báró áll a new yorki főkonzulátus élén, igényt nem is tart.

Mi azt állítottuk mindig, állítjuk ma is és azt fogjuk hangoztatni mindig, hogy a menház, amelyet magyar amerikai polgárok inkorporáltak, amerikai intézmény, amelynek ügyeire semminemű kormány, tehát a magyar kormány sem gyakorolhat döntő befolyást. Az volt a hiba eddig, hogy nem amerikai polgárok dirigálták azt az intézményt, hanem dirigálta a konzulátus oly módon, hogy embereit beválasztatta az igazgatóságba, akik azután a 33 Broadway alatt elkészített határozatokat kötötték az összigazgatóságnak nyakára. Emiatt nem érdeklődtek azután a menház iránt oly magyarak, akik amerikai polgárokká váltak s emi-

att nem birt a menház zöld ágra vergődni.

Igaz, hogy a magyar kormány szubvenzionálja a menházat. Elég szomorú, hogy akkép vezették eddig a menházat, hogy azt a szubvenziót igénybe kellett venni. Tény azonban: szubvenzionáltatik és így a magyar kormánynak joga van érdeklődni az iránt, hogy az általa folyósított pénzekkel mi is történik. A kormány itteni képviselőjének, a konzulnak meg kell tehát adni az ellenőrzés jogát mindaddig, amíg a szubvenziót igénybe vesszük. Az ellenőrzés jogát, de semmi egyebet.

Előző konzulok a menház ezárjai voltak. Megváltozott az most. Az új főkonzul alatt az a két igazgatósági tag, mely a konzulátusban hivatalnokoskodik, visszalépett. Ami azt mutatja, hogy a jelen főkonzul nagyon helyesen felismerte, mikép árt az ügynek, ha konzulátusi emberek igazgatják. A főkonzul felismerte ezt, nem úgy egyes igazgatósági tagok, akiknek bizantinizmusa nem ismer határt s akik nyilván csak a konzulátus árnyékában érzik magukat jól.

Követtek el már most hétfőn oly — baklövés, amely nemcsak az összhangot bontja meg, hanem amelyet egyenesen törvénytelen ségnek lehet minősíteni. Megüresedett egy igazgatói állás. Az igazgatóságnak nem áll jogában igazgatót választani, hanem kell hogy behívjon az igazgatóságba oly tagot, a ki a múlt közgyűlésen megbukott, de a legtöbb szavazatot kapta.

Az igazgatóságot nyilván bizantinizmus vezette, amikor eltért attól és igazgatót választott. Mondjuk választott, mert Feitscher ur, a legújabb igazgató, a múlt közgyűlésen jelölve nem volt.

Feitscher ur konzulátusi attasé. Az igazgatóság pedig konzulátusi ember nélkül el nem lehet. Igaz, hogy Feitscher urnak nagyok az érdemei a magyarság és különösen a bevándoroltak körül. Ez a Feitscher ugyanaz a Feitscher, akit a jelenleg San Franciscoban mulató Grivicic rövid konzulátusa idejében kiküldött Alabamába az ottan rabszolgaságban volt magyarok megmentésére. Feitscher ur megmentette őket. Legazemberezte és Pensacolában cserben hagyta őket.

Megnyerte tehát a jogcímet arra, hogy a bevándorolt magyarok javára épült menház igazgatóságában helyet foglaljon.

De volna bár Feitscher ur a leglánglelkűbb és legáldozatkészebb magyar, az igazgatóságnak nem volt joga őt megválasztani s így törvénytelen az ő igazgatói volta.

Hoening főkonzul, akiről azt mondják, hogy jót akar, helyesen fog cselekedni, ha Feitscher urat leinti, illetve visszalépésre kényszeríti őt. A menház érdeke megköveteli azt. S ha az igazgató urak tullepték a jogkört, amelyet a közgyűlés nekik kiszabott, tegye azt jóvá a főkonzul, mielőtt az esetből bonyodalmak fejlődhetnének.

A KRACH.

Az Egyesült Államok gazdasági válsága.

Amióta Roosevelt elnök az amerikai vasutársaságok tulkapásai ellen erősen fellépett, e társaságoknak részvényei a börzén hanyatlottak olyannyira, hogy a pénzügyvilágban egy nagy krachtól tartanak.

Ez a félelem nyilván megszállotta magát Rooseveltnél is, aki most attól fél,

hogy a börzeválság átesap az ipari életre is, ami azután nagy gazdasági válságot vonna maga után. Ennek szeretné Roosevelt elnököt eljuttatni.

Washingtonból azt jelentik, hogy az elnök újabb tárgyalásokba fog bocsátkozni a vasutkárlyokkal, hogy az országot megóvják mélyebbre menő megrázkódtatásoktól.

THAW ÜGYE.

Bíró kinevezett bizottságot.

A milliomos gyilkos Thaw K. Harry ügyében a vádlottra nézve végzetes határozatot hozott Fitzgerald bíró.

Az ügyész ugyanis azt kérelmezte, mint ezt lapunk előző számában megírtuk, hogy a vádlott elmeállapotának megvizsgálására nevezzen ki a bíró egy bizottságot. A bíró ezt szerdán megtette.

A bizottság kinevezése azt jelenti, hogy a vádlottat tébolydába fogják küldeni örökre. Ettől pedig a fiatal gyilkos jobban irtózik mint a haláltól.

ÖNGYILKOS KÉPVISELŐ.

Horváth Ádám tragédiája.

Egy sokat zaklatott, szomorú életű ember akart meghalni Budapesten a minap. Dr. Horváth Ádám, volt országgyűlési képviselő, Kecskemét egykori főügyésze, a Rudasfürdő egyik bazinjében keresztlúvága ereit, hogy elpusztítsa magát. A kísérlet nem sikerült, Horváth Ádám elájult és bekerült a Rókus-kórházba, ahol rövidesen jobban lett.

Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett mindenfelé. Az köztudomású volt Horváth-ról, hogy bűnpör van folyamatban ellene, mert főügyész korában 20,000 koronát sikkasztott. De néhány hónap előtt eltűnt és senki sem tudta, hogy merre tartózkodik. Dr. Horváth Ádám állandóan Kecskeméten lakott. Miután végképp letört és semmije sem maradt, rokonai is kitagadták, az ötven éves ember felvételte magát Kecskemét város szegényházába.

Kecskeméten csak igen kevesen tudták, hogy az egykor híres politikus és félelmetes dzsentri szegényházban lakik. Mindenki tagadta, szégyelte a dolgot, a züllést, a rokonok éppen úgy, mint a szegényház igazgatósága. A 20,000 korona elsikkasztása miatt megindult bűnpör ezalatt végigjárta az összes fórumokat. A Kuria végre kimondta a jogérvényes ítéletet, egy esztendei börtönre ítélte Horváth Ádámot. A szerencsétlen

ember ekkor kegyelmet kért, beadta folyamódását, melyet azonban elutasítottak. A múlt hónap végén érkezett vissza a válasz, mely után dr. Kiss János kir. ügyész felszólította Horváthot, hogy kezdje meg büntetését. Még abba is beleegyeztek, hogy az egyévi börtönt ne Kecskeméten, hanem Budapesten ülje le.

Ekkor Horváth utnak indult Budapest felé, hogy megkezdje büntetését. Egy napig itt kószált a fővárosban, korcsmáról-korcsmára járt, folyton ivott és deliriosus állapotában bement a Rudas-fürdőbe és átvágta mindkét kezén az ereket.

SZÖVŐK ÉS FONÓK.

Egy Rhode Islandi szövőgyár részére szöveteket és fonókat keresnek. Férfiakat és nőket. Gyapju és gyolcs szövésre. A gyár állandó munkát biztosít. Fiatal leányok mint tanulók is felvétetnek. Az utazási költséget a gyár megfizeti. Bővebb felvilágosítást ad a *Bevándorló*, 30 West 19 street, New York.

EGYLETI HIRDETÉS.

A south bethlehemi, Pa. és vidéki első magyar Protestáns Segélyegylet tagokat felvesz s baleset avagy betegség, szóval munkaképtelenség esetén heti segélyben részesít.

Beiratkozási díj egy dollár.

Havi tagsági díj 50 cent.

Betegség esetén tagjait heti öt dollár segélyben részesíti. Írásban vagy szóval jelentkezni lehet Nagy András egyleti pénztárnoknál, 709 School Alley, So. Bethlehem. Az egyleti gyűlések minden hó első vasárnapján tartanak d. u. 5 órakor a Gosztonyi-féle Hallban, a 2-ik és Locust street sarkán.

Deutsch Frigyes, elnök.
Flaskay Dező, lev. titkár.

HAJÓJEGYET.

legjobb vásárolni és pénzt legbiztosabban küldeni

KISS EMIL
állami közjegyző tíz éve fenálló
bankjában

104—2nd AVE NEW YORK

CZIRAKY ANTAL ÚR

képviselet lapunkat South Bethlehemen és környékén. Előfizetéseket fölvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt ottani honfitársaink pártfogásába.

A *Bevándorló* kiadóhivatala.

MAGYAR MUNKÁSOK

VASUTI ÉPÍTKEZÉSEKRE, SZÉNANYÁKBA ÉS FÖLDMIVELÉSRE
ELŐNYÖS FELTÉTELEK MELLETT KERESTETNEK.

Az éghajlat kitűnő, a munkabeosztás fölötte kedvező.

KIK FARMEREKKEK DOLGOZNI S OTT MAGUKNAK OSZTALÉK UTJÁN LAKHELYET ÉS JÖVŐT BIZTOSITANI
AKARNAK, ÉLJENEK EZ ALKALOMMAL

Bővebb felvilágosítást szívesen ad:

L. J. ELLIS

a Norfolk Western Railway keleti üzletvezetője

398 BROADWAY ——— NEW YORK

Írásbeli megkeresésekre lapunk szerkesztősége is
szolgál felvilágosítással

EGY SA
UTCZAB
kép a bud
ből 3 felv
néjét szer
Pál. Elősz
ház 1907
(Rédey)
pesti kém
ba (Thur
son kedv
viselőkn
lasztás é
Uszó sza
gyonát a
laják há
nos (Hor
(Virgay
kapott N
Andrástó
induljon
hordár (Y
Yorkban
hogy van
való elha
vonás. A
Oberland
tal kávé
Veres Gy
new york
Balatonn
sik ismer
Uszót eg
veredett.
után Usz
meg Julc
mas, de
nehány i
künk a sz
ebbeli ki
zött több
bérkoszo
szinészek
a helyi
gyobb ér
legen ka
egyes m
habár ő
trágársá
jól a —
ka kedv
Hona ku
énekelt
lyné De
maga De
ziur volt
ménysep
zó adta s
ly Lajos
kellemes
darabba
— ami
csusztak
szinpadr
szerzett
zust hel
amerika
lára. E
hasznos
A ME
A new
hétfőn a
ülés ism
érdeklő
lenni. 2
335 doll

Magyarok Amerikában

EGY SZOMORU HÁZIUR, AKI A VIG-UTCZÁBAN LAKIK. Eredeti énekes életkép a budapesti és a new yorki magyar életből 3 felvonásban. Irta *Heyder Béla*. Zenéjét szerző *Serly Lajos*. Rendező *Juhász Pál*. Először adta az *Amerikai Magyar Színház* 1907 évi márczius 24-én. — *Uszó Ottó* (Rédey) szerelmes Devecsics Mátyás budapesti kéményseprő (Pataky) Valéria leányába (Thury Ilona). Hogy közelebb juthasson kedveséhez, ennek apját fellépteti képviselőként. *Mig Uszó szerelmeskedik*, a választás eldől és Devecsics egy szavazattal, *Uszó szavazatával elbukik*. Devecsics vagyona a választásra költötte és most lefoglalják házáat, mindenét. *Segédje Rezes János* (Horváth Pál), aki *Julcsa szakácsnőbe* (Virgay Boriska) szerelmes, már régebben kapott New Yorkban élő bátyjától, *Rezes András*tól (Gerő Károly) hajójegyet, hogy induljon jegyesével Amerikába. *Knofelesz hordár* (Juhász Pál), aki egyszer már New Yorkban járt, azt tanácsolta Devecsicsnek, hogy vándoroljon ki ő is. A kivándorlásra való elhatározással végződik a második felvonás. A harmadik felvonásban *Somlyó és Oberlander* második Avenuebeli Continental kávéházban látjuk az egész társaságot. *Veres Gyula kávékirály* (Heyder Béla) a new yorki magyarság egyik ismert alakja és *Balatonmelléki Oszkár* (Csongrádi) egy másik ismert new yorki magyar kisegítették *Uszót* egy bajból, melybe a rendőrséggel keveredett. A *Continentalba* jönnek, ahol aztán *Uszó* elveszi feleségül *Valériát*, *János* meg *Julcsát*. A mese nem valami bonyodalmas, de ilyen nem is vártunk. Szerző egy néhány ismert new yorki alakot kívánt nekünk a színpadon bemutatni s a közönség az ebbeli kísérleten jóízűt mulatott. A szerzőt több ízben hívták a lámpák elé s két báberkoszoru átnyújtásával kitüntették őt. A színészek a darabot, amelyben persze csak a helyi érdekű vonatkozások keltettek nagyobb érdeklődést, elég melegen, néha tulmelen karolták fel. Így *Knofelesz-Juhász* egyes mókái bátran elmaradhattak volna, habár ő volt az egyedüli mulattató elem. A trágárság még a hordár szájában sem fest jól a — színpadon. *Thury és Virgay Boriska* kedvesek voltak mint mindig és *Thury Ilona* kupléi hatást keltek. *Rédey*vel elénekelt kettősét zajosan megtapsolták. *Serlyné Devecsics*nébe egy kis lelket öntött s maga *Devecsics-Pataky* elég jó szomorú háziur volt. *Kitünő* alakítás volt *Horváth* kéményseprősegéd. *Veres Gyulát* maga a szerző adta s elég jó kopirozta *Róth Gyulát*. *Serly Lajos* zenéjének egyes részei még most is kellemesen csiklandozzák fülünket. Ha a darabban találtunk is kifogásolni valót s ha — ami az igazgatóság büne — oly dolgok csuszta az előadásba, amelyek nem valók a színpadra, *Heyder Béla* már azzal is érdemet szerzett magának, hogy megadta az impulzust helyi érdekű darabok megírására, az amerikai magyarság életének színre hozatalára. Ezen a téren a műértő kéznek sok és hasznos tenni valója akadhat.

A MENHÁZ IGAZGATÓSÁGI ÜLÉSE. A new yorki magyar menház igazgatósága hétfőn a Café Boulevardban ülésezett. Ez az ülés ismét bizonyítékát adta annak, hogy az érdeklődés a menház iránt kezd általános lenni. 25 új tag lépett be. A hangverseny 335 dollárt eredményezett, a főkonzul 20 dol-

lárt küldött be jegyeiért. Az osztrák amerikai hajóvonal 100 dollárral lépett be örökös tagnak. A menház ügyei oly jól állanak ez idő szerint, hogy az első negyedre kiutalt állami szubvenziót nem kellett igénybe venni. Ezek oly örömdetes hírek, hogy szívből üdvözljük értük a menház buzgó igazgatóságát. Mutatja, hogy tudnak teremteni, ha akarnak.

PERCZEL VILMOS MEGHALT. Perczel Vilmos, aki évek óta nagy visszavonultságban élt s már három év óta betegeskedett, kedden jobb létre szenderült. Perczel, aki 1844-ben született s fiatal korában került ide Amerikába, egykor nagy szerepet vitt New York társadalmi életében. A francia hajózási vonalnak volt üzletvezetője. Fiatallabb éveiben Delmonicoban adott ebédjeiről sokat beszéltek. A francia templomból temették a derék öreg urat szerdán.

KARÁTSONYI ÉS KMETZ MEGBUKOTT. New Yorknak legismertebb magyar borháza, a Karátsónyi és Kmetz czég, csödbe jutott. A czég tartozása 150 ezer dollár, minek csak 50 ezer dollárnyi követelés áll szemben. A czég tagjai és különösen Kmetz honfitársunk közkedveltségnek örvendtek és számot barátjai remélik, hogy az üzleti válságot békésen fogják megoldani.

KOLOZSI JUBILEUMA. Kolozsi Jenő vasárnapon ülte meg new yorki színészkedésének 25-ik évfordulóját. Ez alkalomra a Yorkville Kaszinóban az *Uzsai gyöngy* került színre. Kolozsi Jenőt ajándékokkal és szerencsekívánatokkal halmozták el. Mi is őszintén gratulálunk és kívánjuk, hogy Kolozsi még sokáig szolgálhassa a magyar muzsát.

MEGKERÜLT A PÉNZE. Szerencsés István tiszánai lakos itt Amerikában igazán rávallott a nevére, mert amint a láb- biakból láthatjuk, szerencsésen járt e városban. Szerencsés Istvánnak egy honfitársa *Kádár József Orbiston, O., Kiss Emil, 104. második Ave. new yorki bankár* által küldötte a hajójegyet s megkérte egyszersmind *Kiss Emil bankárt*, hogy Szerencsésnek megérkezése alkalmával járjon a kezére. Tényleg, amint Szerencsés honfitársunk a Pretoria hajón megérkezett, a nevezett bankár megbizottja várta s minden nehézség nélkül meg is ismerte őt. Midőn a magas vasuton jöttek, akkor vette észre Szerencsés, hogy vagyónkaja, 897 korona, amelyet *Kiss Emil bankárnál* akart beváltani, eltűnt. *Kiss bankár* megbizottja azonnal telefonált főnökének, kinek utasítására a legközelebbi rendőrt felszólította, hogy legyen segítségére a pénz megkeresésénél. Ugy is volt, a rendőr ment velük s nem telt bele egy óra sem, s a pénz megkerült egy a rendőrségnél jól ismert tolvajnál. Nagy hálálkodva ígerte meg Szerencsés, hogy amíg ő Amerikában lesz, minden földijének és ismerősének csak is *Kiss Emil 104. Second Ave. new yorki bankárt* fogja ajánlani, aki a magyarok bármily ügyében oly szívesen eljár.

SZÖVETSÉG NEW YORKI OSZTÁLYA. Az A. M. Sz. new yorki választmánya f. hó 18-án tartotta meg az első szervezkedési gyűlését az Árpád szálloda nagytermében *Kiss Lajos* elnök vezetésével. Szomorun kellett azonban a jelenvoltaknak azon tényt tapasztalni, hogy a new yorki magyarság lelkesedése ezen magasztos eszme iránt mennyire csökkent. A jelenvoltak csekély száma miatt a gyűlés határozatképes nem lévén, a választmány egy újabb gyűlés kitűzését látta szükségesnek, mely gyűlés megtar-

tása április hó 1-ére lett tervbe véve. Felhívjuk New York és vidéke összes magyarjait, akár tagjai a szövetségnek, akár nem, akit csak egy kevéssé is érdekel ezen ügy, hogy ezen a gyűlésen való megjelenését annál is inkább tartsa erkölcsi kötelességének, mivel ezen áldozatot meghozni tartozik nemcsak a magyar névnek, de honfitársi kötelességből egymásnak is. Az A. M. Sz. az, amely hivatva van itt ez új hazánkban a magyar szellemet ápolni és mindnyájunkat és mindent, a mi magyar, megvédeni. Ennek a megvalósítása édes mindnyájunknak első és legfőbb kötelessége.

Talpra hát, honfitársak! Mutassuk meg, hogy tudunk lelkesedni egy ilyen eszméért, és hogy lelkesedésünk nem szalmaláng, bizonyítsuk be azzal, hogy ezen a gyűlésen minél számosabban jelenjünk meg, mert csak úgy érhetünk célzt, ha vállvetve látunk a munkához.

Fogjunk hozzá egyesült erővel, egy szívvel és egy lélekkel, mutassuk meg Amerika öszmagyarságának, hogy a new yorki magyarság elég érdemet tud szerezni arra, hogy a székhelyet a közel jövőben ide helyezték át. Szerkesztő urnak szívességeért előre is köszönetet mondva, maradtam hazafias üdvözléssel a new yorki választmány nevében *Steiner Károly* l. titkár, 531 E. 6 street.

RIZSÁK NAPTÁRHIRDETÉSEI. Emeltettük annak idején, hogy a budapesti kir. ügyész abban, hogy *Rizsák János* előnyösen ismert passaicai honfitársunk egyes magyarországi naptárakban hirdeté, a kivándorlásra való csábítást látott. A Pesti Hirlap egy általunk is leközlött cikkben neveltségessé tette az ügyész állásfoglalását s igaz világlásban mutatta be *Rizsák János* hazafias törekvéseit. *Rizsák* ur most maga is egy hosszabb cikkben fordult a Pesti Hirlaphoz, hogy a hazai ügyészség szörszálhasogatását még jobban megvilágítsa. Hiszszük azonban, hogy amíg *Rizsák* cikke Magyarországra érkezik, az ügyészség már belátta a tévedését és elejtette a naptárkiadó ellen emelt vádját.

ELKÉSETT TUDÓSÍTÁS. Pennsylv.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

BÉRBE ADÓ

Rendkívül előnyös feltételek mellett bérbe adó egy

145 HOLDAS FARM
CONNECTICUT ÁLLAMBAN
STAFFORD SPRING
VÁROSÁBAN

Husz percz távolság a vasuti állomástól. A farm berendezése a következő: kilencz szobás termésköböl épült lakóház, husz darab marhára való istálló, ezer darab tyukra való két tyukól s végül egy 65 lóerőt képviselő vízi fűrészmalom. Bővebb felvilágosítást ad:

PERÉNYI BÉLA
422 E. 14 ST., NEW YORK CITY.

lia állambeli McKees Rocksról arról értesítene bennünket, hogy az ottani betegsegélyező egyesület márczius 17-én fényesen megünnepelte a saját helyiségében Márczius Idusát. A szép elnöki megnyitót Henyey Béla mondta, majd karban énekeltek a Fohászt. Szép és lelkesítő alkalmi beszédet mondott Mesterházy Károly. Szavallatokkal járultak a szép ünnepély sikeréhez Szabó Miklós, Mijó József, Szabó István, Menyhért Katicza, Henyey Béla, Nagy Karolin, Ambrics Gusztáv és Lichy András. A szavallatok közt a kar énekelte a Hertelendi indulót, majd Henyey Béla zárszavai után a Hymnust. A kart Mesterházy Károly tanította be s ebbeli buzgalmaért is nagy elismerés illeti őt.

NEW YORKI REFORMÁTUSOK HUSVÉTJA. Kuthy Zoltán new yorki ref. lelkész és esperes a következő sorrendben tartja a husvétheti isteni tiszteleteket: márczius 28-án, csütörtökön, márczius 29-én, nagypénteken és márczius 30-án, szombaton este 8 órakor bűnbánó isteni tiszteletek, husvét vasárnap, márczius 31-én urvacsora osztással összekötött isteni tisztelet, délután négykor, továbbá husvét hétfőn reggel tízkor és este 8-kor husvét isteni tiszteletek tartatnak. A new yorki magyar reformátusok temploma a hetedik utcán van, a 121-ik szám alatt. *Kuthy Zoltán* ref. lelkész-esperes és *Garan Mihály* főgondnok.

MEGHALT BEVÁNDORLÓ. Kománecsek Tóbiás néhány hét előtt érkezett Temesmegyéből a new yorki kikötőbe. Vele volt leánya is, akivel együtt Mount Vernonba akart utazni. Kománecsek már odahaza mellbeteg volt s a fárasztó tengeri ut persze csak rosszabbra fordította állapotát. Mikor ideérkezett nyomban kórházba kellett őt szállítani, ahol meghalt. Leányát, ki közben szintén beteg lett, visszazárlították az óházába.

ISTENI TISZTELETEK. Nagypénteki és husvét szent ünnepi isteni tiszteletek sorrendje a homesteadi református templomban: Nagypénteken délelőtt fél 11-kor és este fél nyolczkor ünnepi gyászistenitiszteletek, husvét vasárnapján délelőtt fél 12 órakor szent áldozással egybekötött husvét szent ünnepi, délután 3 és este fél nyolcz órakor hálaadó, hétfőn délelőtt fél 11 órakor ünnepet bezáró isteni tiszteletek. McKeesporti leányegyházunkban: Nagypénteken délután 3 órakor ünnepi gyászisteni tisztelet, husvét vasárnapon reggel pont 8 órakor szent áldozással egybekötött ünnepi s délután 3 órakor hálaadó isteni tiszteletek, mely szent alkalmatosságokban való részvételhez lelkipásztori szeretettel hívogatja Istennek népét: *Harsányi Sándor* Homestead és vidéki ref. lelkipásztor.

A BEVÁNDORLÓ

PITTSBURG ÉS KÖRNYÉKE.

Rovatvezető *Mázor Béla* társszerkesztő.

SZERVEZKEDJÜNK!

A pennsylvaniai magyarság szervezése.

Az Amerikai Magyar Szövetség új tisztikara a legnagyobb tevékenységgel szervezi Ohioiban a magyarságot s példáját rövid időn belül követni fogja a pennsylvaniai magyarság is, amely a pittsburgi központtól várja az első jelt a szervezés keresztülvitelére. A pennsylvaniai magyarság szervezését az a kilenczes bizottság veszi a kezébe, amit a pittsburgi nagygyűlés annak idején az alapszabályok átdolgozására kiküldött s amelynek javaslata alapján lett elfogadva a decentralizáció elve, vagyis az államok szerinti önkormányzás egy főközpont ellenőrzése mellett.

A kilenczes bizottság április hó elsőfelében tanácskozássra gyűl össze s ezen felhívást szövegez Pennsylvania magyarságához, felkérve valamennyi place magyar lakosságát s egyleteit arra, hogy választmányait mielőbb alakítsa meg s azokat a pittsburgi központhoz jelentse be, hogy aztán képviselőik által megválaszsszák a pittsburgi államtanácsot.

Magában Pittsburgban három választmány van alakulóban. Az egyik a Protestáns Egyület kebelében, a másik a Szt. József egyesület tagjai sorában, a harmadik pedig az Önképzőkör tagjai agitálása révén az egyesületekhez nem tartozó honfitársak sorából.

A kilenczes bizottság egyébként tervbe vette azt is, hogy tagjai felváltva bejárják a környékbeli magyar placeket s ahol szükség lesz reá, segítik a szervezés munkáját. Egy jelszavuk lesz: Szervezkedjünk! S ezt minden magyar embernek meg kell érteni, mert hiszen a saját véreiről, a saját érdekéről van szó.

A KÜLFÖLDIEK. Ezzel az érdekes két felvonásos színművel készülődik a so. sharoni és környékbeli keresztény ifjúsági egyesület, amit kiváló műkedvelők közreműködésével április 2-án előadnak. Az előadás jövedelme az ifjúsági könyvtár javára lesz fordítva s már ezért a kulturális szép célért megérdemli a magyarság legszélesebb körű érdeklődését.

MÉRNÖKÖK ASZTALTÁRSASÁGA. Pittsburgban, ahol legnagyobb számmal van képviselve a magyar mérnöki kar, egy új asztaltársaság van alakulóban, amelynek „Magyar mérnökök asztaltársasága” lesz a címe s arra lesz hivatva, hogy az ottani és környékbeli mérnökök között az érintkezést

szorosabbá tegye és a kollégialis szeretetet s együtt érzést ápolja. Az asztaltársaság legközelebb alakuló gyűlést tart.

NÉGERKATONÁK.

Fülöp szigetekre lettek áthelyezve.

Olvasóink emlékeznek a brownsvillei eseményre. Néhány néger katona garázdálkodott. Rálőtt polgárokra. A katonák a tulajdonképeni tetteiket nem akarták elárulni, Roosevelt elnök feloszlatta az ezredet.

A dolog akkor nagy port vert fel. A kongresszusban heves jelenetek játszódtak le. A négerkatonák állást foglaltak, míg végre Roosevelt megmásította rendeletét.

Most ismét a négerkatonákról van szó. Mindmegannyiukat áthelyezték a Fülöp szigetekre. A fehérektől akarja őket elkülöníteni a kormány.

Attól tartunk, hogy ezzel ismét végzetes lépésre adta magát Roosevelt. A négerkatonák alázva érzik magukat és félt, hogy a republikánus párt ellen mennek, pedig eddig törhetetlen hivei voltak a pártnak. Állásfoglalásuk a republikánus párt ellen pedig végzetessé válhat a jövő esztendőben, amikor elnököt fog választani az Egyesült Államok népe.

TESTVÉREK! MAGYAROK!

A pánszláv tótok lázító gyűléseket tartanak minden helyen magyar hazánk és magyar nemzetiségünk ellen. Galád és aljas módon gyalázni, becsmérelni akarnak minket Amerika előtt.

Ilyen pánszláv gyűlés a magyarok ellen Connelville szomszédságában, New Havenben, Pa., lesz tartva.

Mi, Connelville és vidékének magyarsága mind ezen tót gyalázkodást nem nézhetjük némán és szótlanul. A new haveni pánszláv gyűlés ellenében mi magyarok

1907 APRILIS 14-ÉN DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR tüntető nagygyűlést fogunk tartani díszfelvonulással a

CONNELVILLEI NÉMET KLUB NAGYTERMÉBEN.

Honfitársi szeretettel ez uton kérjük tehát Connelville, Leisenringek, Whittsett, Banning, Van Meter, Star Junction, Uniontown és minden közeli s távolabbi plézek magyar egyesületét s az összes magyarságot, hogy zászlóik alatt jelenyesen jelenjenek meg tüntető nagy négyülésünkön.

A gyűlést előzőleg isteni tisztelet lesz a magyar templomban.

Mindenki, aki magyar, okvetlenül jöjjön el Connelvillebe.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG Connelvillei választmánya.

OLVASÓINKHOZ.

DR. PÓLYA LÁSZLÓ ur ismét belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO. W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

SZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMEL

SZTRÁJ
miniszterre
endő panar
ból sürgöny
toknál alká
elégedetlen
lenség kön
munkások
désileg nap
gukat s ah
meg 11 órá
hogy azért
az élelemre
s ezt a bajt
számára.

A FOLT
more János
Altoonában
embertől fo
nálják neki
módját ann
höt fejleszt
tökepenzese
hogy a susz

BÉKÉS
nak. Azt m
ben aligha
adók között
a kevés, am
káig, mert
ló munkások
jóslat, de h
fut el egy es
básu munká

HARCZ
Florida álla
tek a johns
rida államb
törzs egyko
testét kiásta
floridaiak a
sok fegyver
a sirrablót
att fokozott
len.

GYILKO
vettünk hir
a Virginia
hol Wilson
fejét dohár
Georgia áll
Butler Art
len módon.

KIRABO
Yorkban ki
biztonsági
ba és 1500
bíró azt his

AMERIKAI DOLGOK

SZTRÁJK PANAMÁBAN. Taft hadügy-miniszterre nem kis feladat áll közelebb teendő panamai utazása alatt. New Orleansból sürgönyözik, hogy a csatorna-munkálatoknál alkalmazott vasuti és gépmunkások elégedetlenkednek s hogy ez az elégedetlenség könnyen sztrájkra fog vezetni. A munkások azon panaszkodnak, hogy szerződésileg napi 8 órai munkára kötelezték magukat s ahelyett most nagyon gyakran 10, meg 11 órát is munkában töltenek anélkül, hogy azért megfizetnék őket. Panaszkodnak az élelemre is. Szóval baj van Panamában s ezt a bajt elsimitani elég munka lesz Taft számára.

A FOLTOZÓ VARGA MILLIÓI. Elmore János, aki a Pennsylvania állambeli Altoonában foltozó varga, nem tudja, melyik embertől fogadja el a milliókat, annyian kínálják neki. A derék suszter megtalálta a módját annak, hogy hogyan kell a hamuból hőt fejleszteni. A bányatulajdonosok és a tőkepénzesek most csak úgy törnek magukat, hogy a susztertől megvegyék találmányát.

BÉKÉS ESZTENDŐ. Békés évet jósolnak. Azt mondják, hogy ebben az esztendőben aligha fognak a munkások és munkaadók között komoly surlódások támadni s az a kevés, amire kilátás van, nem tarthat sokáig, mert a bevándorlás pótolja a sztrájkoló munkások helyét. Mindenesetre érdekes jóslat, de hinni alig lehet benne. Nem igen fut el egy esztendő Amerikában nagyobb szabású munkásmozgalom nélkül.

HARCZ A TÖRZSFŐNÖK LÁBAIÉRT. Florida állam Dale megyéjében vádat emeltek a johnstowni Flournoy ellen, aki a Florida államban békésen élő Seminola indián-törzs egykori főnökének, Tom Tigernek holttestét kiásta és két lábát magával vitte. A floridaiak attól tartanak, hogy az indiánok fegyverrel fogják visszaszerezni akarni a sirrablótól a főnök két lábát s emiatt fokozott erélyvel járnak el Flournoy ellen.

GYILKOS NÉGEREK. Két helyről is vettünk hírt négerék büntényéről. Az egyik a Virginia állambeli Richmondban történt, ahol Wilson Matild egy 14 esztendősi fiúnak a fejét dohányvágó késsel levágta. A másik Georgia állambeli Augustában történt, ahol Butler Arthur egy fiút gyilkolt meg kegyetlen módon.

KIRABOLT BIRÓ. Rosalsky bírót New Yorkban kirabolták. Távolléte alatt a tűzbiztonsági létrán keresztül törtek be lakásába és 1500 dollár értékű ékszerét ellopták. A bírót azt hiszi, hogy ez egy tolvaj banda mű-

ve, melynek számos tagját küldte már börtönbe, s akik a boszút most a hasznossal köztették össze.

HALÁLRA NEVETTE MAGÁT. Egy fiatal leányt temettek el tegnap a New York állambeli Lockporton. A szegény leány lábadozó tifuszbeteg volt s akit nap-nap mellett seregestül látogattak meg barátai. A szegény leány ezek alatt a látogatások alatt mindig igen jól érezte magát, nevetett szívből és sokat. A társnői hétfőn is felmentek hozzá és pletykáztak, meséltek neki bolondos, vig történeteket, amik azóta történtek, mióta ő beteg. Hochadel Josephine, ez volt a beteg leány neve, egész délután nevetett, nevetett még akkor is, mikor barátai elbucuztak tőle a viszontlátásig. Ez után a busu után a leány hanyatt dőlt ágyában és — meghalt. A sok izgalom megölte.

NEVELNI AKARTA A FELESÉGÉT. A Connecticut állambeli Meridenben Kazimir János úgy találta, hogy a felesége nagyon sokat beszél és hogy apróbb kellemetlen szokásaival neki nagyon terhére van. Ki akarta hát őt gyógyítani rossz szokásaiból, jó nevelést akart adni a feleségének és a nevelésre éhezési kurát irt elő. Egy hétig nem adott a feleségének enni, s hogy a szegény asszony még a szomszédoktól se kaphasson, eldugta ruháit, nehogy kimenjen. A dolog persze bíróságra került, aki az állatias férjet kemény pénzbírsággal sújtotta.

SZTRÁJKOLÓ VASUTASOK. Negyvenkilenc vasutársaság alkalmazottja akar sztrájkba menni. 47,000 alkalmazott 95 százaléka a most megtartott nagy gyűlésen a sztrájk mellett szavazott arra az esetre, ha a társaság követelésüket nem teljesíti.

VAGYON CENTEKBŐL. Van New Yorkban egy takarékpénztár, mely a legesekélyebb betétet is elfogadja s amelynek az a czélja, hogy a legszegényebb ember is el tudja helyezni pénzét, még ha centeket is. Ez a bank már 18 éve működik és ezalatt az idő alatt 131 millió cent betétje volt.

HALLGATAG MILLIOMOS. Smith Henry James, akit New Yorkban a „hallgató milliomos“ név alatt ismertek s aki körülbelül száz millió dollárt nevezett magának, akkor halt meg, mikor már a boldogság küszöbén volt. Hosszu éveken át szerette Stewart Vilmos feleségét. Végre az asszony elvált a férjétől s feleségül ment Smithhez, a ki most, a nászuton, hirtelen meghalt.

RAJCS ZOLTÁN ur
Canadában és az Egyesült Államokban utazik a *Bevándorló* érdekében. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. *Rajcs Zoltán* urat különösen ajánljuk honfitársaink figyelmébe.

A Nagyvilágból

LÁZADÓ ROMÁNOK. Négyezer román lázadó paraszt felfegyverkezve a román főváros felé indult. Bukarestben kihirdették az ostromállapotot és a katonaság előkészületeket tett a lázadók kellőképpen leendő fogadtatására. Egy szófiai kábel azt jelenti, hogy Kustchuk város környékén a falvak lángban állnak. Ha a hírek összes részleteikben igazak, akkor Romániában a lázadás általános.

ELÉGTÉTEL. A francia sajtó azt követeli a kormánytól, hogy boszulja meg magát Marokkón a Tangerben nemrég meggyilkolt Bauchamp orvosért. Az afrikai gyarmatokon levő francia katonaságot készenlétbe helyezték, amelyek, ha Franciaország békés uton elégtételt nem kap, betörnek Marokkóba.

SZTRÁJKOLÓKÉRT. A svájci Veveyben a közönség, mely a sztrájkoló munkások pártját fogta, megostromolt egy a csendőrség által megszállott gyárat. A csatának sok a sebesültje.

MUSZKA SEGÍTSÉG. A perzsa határszéli Sebzevar nevű városban a komoly aggodalmakat keltő zavarok lecsendesítésére orosz katonaság csinált rendet, ami a városban igen nagy elkeseredést szült. Ez az elkeseredés aztán egyszerre oroszgyűlöletté fajult, úgy hogy most már csakugyan szükség van az orosz katonákra, hogy megvédjék a Sebzevarban lakó oroszok életét és vagyonát.

NEM SIKERÜLT MERÉNYLET. Bialystok kormányzója ellen merényletet követtek el. Sétakocsizása alkalmával kocsija után bombát dobtak, ami azonban őt meg nem sértette.

AGYONLÓTT SZERKESZTŐ. Moszkvában Dr. Jollost, a Ruski Wledomosti szerkesztőjét, amint lakása ajtaján kilépett, egy eddig ismeretlen tettes agyonlőtte. Jollost tagja volt az orosz parlamentnek.

A PÁPÁNÁL. Negyvenöt millió angol és amerikai katolikus érdekében járt egy küldöttség a pápánál. Arra kérték a szent atyát, hogy ezeket a katolikusokat méltányolja kissé jobban. A küldöttségnek a választ a legközelebbi érseki kinevezésekkel fogják megadni.

KIRÁLY ÉS A NÉP. Károly román király egy kiáltvánnyal akarta elsimitani az egész parasztlázadást. Iger füt-fát, adócsökkentést, jogok bővítést, szóval mindent, a mit mondani könnyű, de megtartani van oly nehéz, mint azt a felbőszült néppel elhitetni.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Kiadja a "Bevándorló" újságvállalat

Szerkesztő

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

30 West 19th street, New York.

Telefonszám, 4534 Chelsea.

Pittsburgi iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: MÁZOR BÉLA.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre \$3.00
Egy. Államok és Canada egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.
Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms, 30 West 19th street, New York.

Telephone, No. 4534 Chelsea.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.

Manager: ADALBERT MÁZOR.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year \$3.00
For the U. States and Canada, 1 year 2.50
For Hungary, 1 year 4.00

Szilánkok

— Boldog ünnepeket kívánunk lapunk minden egyes olvasójának.

* * *

— Odahaza késik a feltámadás ünnepe. A magyar nemzetnek keresztire feszített, koporsóba zárt szabadsága csak nem akar feltámadni. Pedig feltámadni fog. Mert a jónak győznie kell a rossz felett, mert a nemzetek csakugy mint az emberek nem csak azért születnek, hogy rabszolgaságban éljenek.

* * *

— Andrassy gróf tudvalevőleg alkotmánybiztosítékokat kért a magyar királytól. Az osztrák császár erre meghagyta magyar miniszterének, hogy foglalja kívánságait írásba. Andrassy megtette. S most a bécsi burghban tanulmányozzák a magyar alkotmány védelmére előterjesztett javaslatokat. Osztrák emberek fognak határozni afölött, hogy miképp biztosítsák a magyar alkotmányt. Közben még készülődnek odahaza a magyar haza megalapítója halálának ezredik évfordulójára.

* * *

— Árpád vérrel megirt alkotmányát Beckék meg Pitreichék kezébe adták. És ezek dehogy borulnak térdre egy ezredév megrázó, dicsőséges története előtt.

* * *

— Bécsben egy Gross-Oesterreich nevű lapot alapítottak. A lap mögött egy nagy politikai párt áll. Az a lap, mint már a neve mutatja, egy nagy, egységes osztrák birodalom alapítását vette fel programjába. Első sorban Magyarországot akarja Ausztriába kebelezní.

* * *

— Ez a lap a válasz a magyar nemzet törekvéseire. És odahaza még mindig akadnak emberek, akik a hatvanhetes alap szükséges voltát hangsúlyozzák.

A BEVÁNDORLÓ

— Nem értjük. Igazán nem értjük. Szerintünk a kiegyezés egyezség arra nézve, hogy Magyarországnak folyton résen kell lennie életének megvédelmezésére.

* * *

— Az ily baráti viszonynál jobb a nyílt ellenségeskedés. Talán feltámad most Árpád szelleme. A honfoglaló halálának ezredik évfordulóján akkor lesz talán újabb honfoglalás.

NEMZETI ISKOLA.

Irta: Hock János.

Most, hogy itt Amerikában a pánszláv vezérek egyre hangosabban fészkelődnek, különös értékkel bír az alábbi cikk, melyet a „Magyarország“ márczius 9-iki számából vesszünk át:

Holnap kezdi meg a képviselőház a népiszkolai tanítók illetményeiről szóló törvényjavaslatoknak tárgyalását. E javaslatok a nemzeti élet elevenébe vágnak és belenyulnak a legmélyebb rétegekbe. Általános érdekeket érintenek, mert nincs olyan község az országban, amelynek szalmafüdes iskoláiba be ne világitának.

Hány becsületes szívet emel fel ma a csüggedésből a jövő reményébe? Évtizedes meddőség után végre egy falat kenyér. Nem cifra jelszavak, üres ígéretek, amelyekkel csak a fül lakik jól, de a gyomor éhes marad, hanem komoly tények, kézzel fogható valóságok, amelyek egy élet nehéz munkájának ha nem is nyújthatják a teljes egyenértékét, de legalább erkölcsi megbecsülését bizonyítják.

Sokat pótol a jó szándék, mihelyt kiérezük abból a gondoskodó szeretetet. Ezt a jóindulatot akarta javaslataiban éreztetni a magyar társadalom építő munkásaival, a néptanítókkal is, a nemzeti kormány. Sajnos, hogy ez idő szerint többet nem tehet. A lelkiismeretlen pártpolitika úgy kipusztította ezt az országot mint a mezőséget az éhes sáskahad. Föléltek körülöttünk mindent. Még a gyökérszálakat is kiirtották!

A nehéz kábultságból valójában csak most kezdünk ébredezni!

A verszegénység tünetei is csak akkor mutatkoznak, mikor már a piócák leesnek a testről. De milyen nehéz aztán a gyógyulás! Mennyi köny és verejték kell hozzá, hogy alkotó munkával újra felépíthessük, a mit könnyelműen lerombolni engedtünk.

E javaslatokat se tekintsük tehát végleges rendezésnek, hanem csupán kezdeményező munkának. Egyelőre csak annyit tesszünk, amennyit anyagi viszonyainknál fogva nyújthatunk. De ez is több, mint amennyire csak egy évvel ezelőtt gondolni is mertünk volna. Leraktuk legalább az alapokat, amelyekre tovább építhetünk. Javítani akarunk, ha nem is a közszolgálat értékéhez, de legalább a legszükségesebb életigényekhez mérten.

Mit használna az a tanítónak, ha oly kötelezettségeket iktatnánk törvénybe, amelyeket az állam pénzügyi ereje meg nem bír. Többet ér a fokozatos javítás, mint a legfőbb határozatok — papiroson. Találóan mondta erre Apponyi gróf:

— Tulkövetelésekkel csak úgy járnánk, mint aki az arany-tojót tyukot csak azért öli le, hogy egyszerre juthasson több tojás-hoz.

A pénzügyi kereteken tehát még a legjobb akaratnak sem szabad tulterjeszkedni. Egyedül ez a kényszerhelyzet az oka, hogy az ál-

lami és felekezeti néptanítók illetményeiben ez idő szerint még bizonyos különbözet mutatkozik. Mi is érezzük ebben a következtetlenséget, mert hiszen egyenlő értékű munkának egyenlő méltánylásban kellene részesülni. De az állami alkalmazottaknak szerzett jogát még az egyenlőség kedvéért sem csontkíthatjuk meg. A pénzügyi tisztviselőknél is hasonló sérelemmel találkozunk. Az újabb időben felállított pénzügyi hivatalok alkalmazottjai is előnyösebb helyzetben vannak, mint a régebben szervezett adóhivatalok tisztviselői.

A tanügyi kormány éppen ezért rendezte két külön javaslatban az állami és felekezeti tanítók illetményeit, mert az egyiket mint saját hivatalnokát fizeti, a másikat pedig, mint egy felekezethez alkalmazottját csak segíti. Ez az eltérésnek elvi magyarázata. Ezt a különbséget megszüntetni azonban csak a népiszkolák államosításával lehetne. Hogy ez minő újabb terheket róna reánk pénzügyileg és minő harezót indítanánk meg vele politikailag, az itt fejtegetni is fölösleges. Ilyen erőszakos rázkódtatásokat csak egy egészséges nemzeti szervezet bír ki. Átmeneti kormányzat a mai bizonytalan helyzet nehézségeiben — még ha azt elvileg helyeselné is, — arra nem vállalkozhatnék.

Apponyi javaslatai népoktatásunk egységes nemzeti szervezését tehát csak érintik, de nem rendezik. Jogokat nem adunk fel benne, de azért mégis tért foglalunk. Az állami iskola helyett a nemzeti iskola gondolata lép benne előtérbe.

Ezt a nemzeti eszmét a javaslatok oly tapintattal és gyöngédséggel ölelik fel, hogy csak a felekezeti elszigeteltség és csak a nemzetiségi túlzás gördithet útjába akadályokat. Védi a nemzeti irányelvet, de nem sérti sem a felekezetek vallásos nevelését, sem a nemzetiségek nyelvének és kultúrájának ápolását.

Hol van nagyobb szabadság a felekezeti oktatás terén mint Magyarországon, ahol a népiszkolai oktatástól kezdve az akadémiai tanításig törvény biztosítja a nyilvános iskolák felállítását? Ausztriában már az 1869-iki május 14-iki birodalmi népiszkolai törvény kimondja, hogy minden iskola, amelyhez az állam, tartomány vagy helyi község fenntartási költségekkel járul, nyilvános intézet és felekezeti jelleggel nem rendelkezhetik. Minden másként fenntartott népiszkola pedig csak magánintézet. Ezen elv alapján már 1900-ban Ausztriának 19,521 nyilvános népiszkolája volt. Felekezeti pedig csak 574. Ebből 308 iskolát katolikus szervezetek tartottak fenn, a többi pedig megosztott.

Viszont a nemzetiségeknek sincs seholy világon oly korlátlan iskolafenntartó joguk, mint amit hazai törvényeink autonómiájuknak nyújtanak. Van-e Romániában nyilvánossági joggal bíró más iskola, mint csak a román?! Itt is, mint mindenütt, kötelező

HA BETEG!

és szüksége van megbízható orvoságokra, úgy forduljon bizalommal

ERPF ARTHUR és ÉRDEKY KALMAN

őhazai okleveles gyógyszerészekhez

PITTSBURGHBA

ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer

és különlegesség, továbbá szépitők

és pipere cikkek.

Ugy hazai mint itteni receptek pontosan

készítetnek. Pósta megrendeléseknek

pontosan eleget tesznek.

Pontos cím:

LINCOLN PHARMACY

Pittsburg, Pa. — 2307 Forbes street.

oktatási ny
lákát csak
tarthatnak
érvényes b
kötelesek
nyelvű tan
is tanítat
geiben a k
román köz
csángó kö
kizárólago
ebben a sz
amely szo
makacsul
hogy a fr
kötelező.
ják e büs
toujours!
ké! De a
hittanon

Csak te
tiségi iske
szolgálat
és nemzet
mellett az
magyar ez
iskolafala
polgár ér
den tanít
za, a mag
iránt való
mében sér
viseltetne
amelynek
a polgár
hogy biz
nító kezé
jövőt, a n

Szivese
geknek,
nyelvüke
foszszak
lamnyelv
szorgalm
leg a rom
megfelel
hiánya n
suk el u
Ne zárju
alkalmat
kifejthes
hessék.
gyék be
hogy a n
gárai lel

Márcz

AL

M

13

1g

ba

na

K

oktatási nyelv az állam nyelve. Magániskolákat csak idegen államok alattvalói részére tarthatnak fenn, de ezek államilag elősmert érvényes bizonyítványokat nem adhatnak és kötelesek állami képesítéssel bíró román nyelvű tanítóval az állam nyelvét még külön is taníttatni. Horvátország magyar községekben a kötelező tannyelv a horvát. A szerb-román községekben a szerb. A magyar ajku csángó községekben pedig szintén román a kizárólagos tannyelv. Láttam Bretagneban, ebben a sziklás, tengermosta tartományban, amely szokásaiban és faji kulturájában oly makacsul ragaszkodik ősi hagyományaihoz, hogy a francia oktatás minden iskolában kötelező. Egyházi lobogóikra tüntetőleg írják e büszke felirást: Catholique et Breton toujours! Katholikus és breton mindörökké! De azért a katolikus iskolákban is a hittanon kívül minden tantárgy francia.

Csak természetes, hogy az állam a nemzeti iskolákat segíve, bizonyos viszontszolgáltatást is követelhet tőlük. A hazafias és nemzeti irányú nevelést és az anyanyelv mellett az államnyelvnek a tanítását is. A magyar czimer és zászló kötelező kitűzése az iskolafalakra nem sértheti a magyar állampolgár érzeit. Hogy pedig a jövőben minden tanító esküt köteles tenni a magyar haza, a magyar király és a magyar alkotmány iránt való hűségére, ez csak azoknak a szemében sérelem, akik hűséggel ezek iránt nem viseltetnek. Ha nincs olyan közhivatalnok, amelynek kezére eskü nélkül reábizhatnánk a polgárok legcsekélyebb magánérdekeit, hogy bizhatnánk hűségük nélkül a néptanító kezére az ország legdrágább kincsét, a jövőt, a mi fogékony lelkű gyermekeinket.

Szívesen nyújtunk alkalmat a nemzetiségeknek, hogy fentartsák iskoláikat, ahol nyelvüket, kulturájukat fejleszthetik, de ne foszszák meg legalább gyermekeiket az államnyelv előnyeitől sem. Hány jól készült, szorgalmas, intelligens embert ismerek, főleg a románok között, akik műveltségüknek megfelelő álláshoz — éppen az államnyelv hiánya miatt — jutni nem tudnak. Háritsuk el utjuktól ezt az egyetlen akadályt. Ne zárjuk el zsenge ifjúságukban előlük az alkalmat, hogy tehetségüket a haza javára kifejthessék és akadály nélkül érvényesíthessék. Faji kulturájuk fényébe hadd vigyük bele a magyar kultúra melegségét is, hogy a magyar hazának művelt román polgárai lehessenek.

A PÁPA NEVÉBEN.

Magyar szélhámos kézre került.

Március 12-iki kelettel írják hazulról:

Tegnap délután megjelent a főkapitányságon egy uriaszony és elmondta, hogy Kertész-utca 43. szám alatt levő lakásán egy fiatal ember kereste fel és hónapos szobát akart bérelni. Megnézte a szobát, nagyon megtetszett neki és kijelentette:

— Nos, hát-rendben van. Teljes ellátásra is szükségem van, amiért havi hatszáz koronát fizetek önnek.

Az asszony azt hitte, hogy félreértette:

— Hatszáz korona?! — kérdezte álmélkodva.

— Annyi, — felelte az elegáns fiatal ember. — Nálam a pénz nem számít, mert én gróf Khuen-Héderváry Károly vagyok, a volt miniszterelnök fia.

Bejelentő-lapot kért és anyja nevének ezt írta: gróf Batthyány Lujza. A háziasszony nagyon megörült az előkelő lakónak, aki nyomban el is foglalta a lakást.

— Ne vegye rossz néven, nagysád! — szólt — de nem adhatok előleget, mert minden pénzemet elvesztettem kártyán a Nemzeti Kaszinóban. Már sürgönyöztem azonban az édes apámnak Hédervárra négyezer koronáért.

Azzal elment, de pár percz múlva megint visszajött. Egy óra múlva jött a sürgönykihordó és táviratot hozott, amelyet természetesen ő maga adott fel a saját czimére. Ez volt benne:

Kettőezer koronát elküldtem. — Héderváry papa.

Este hazajött két másik szobaur. Az asszonynak természetesen az volt az első dolga, hogy eldicsekedjen nekik, milyen nagy urnak adta ki a szobát. Meg is mutatta nekik a bejelentő lapot és ekkor derült ki, hogy a Khuen-név egyszerűen csak Kun-nak, a Batthyány pedig Battyányi-nak van írva. Rögtön tisztában voltak vele, hogy egy szélhámossal van dolguk. Aháziasszony megtette a rendőrségen a feljelentést, ahonnan Kádár és Báthori detektiveket küldték ki érte. A fiatal ember tiltakozni próbált, és a bejelentővel akarta a személyazonosságát igazolni. Ez persze nem imponált a két detektivnek és bevitték a főkapitányságra. Utközben folyton ezt hangoztatta:

— A fejükkel játszanak! Majd megmutatom én, hogy ki vagyok!

A rendőrségen Keresztessy Gyula rendőrfogalmazó fogta vállatóra, aki előtt elmondta, hogy igazi neve Vardián Ferencz és foglalkozására nézve szobrász. Igazolással fel is mutatott egy keresztlevelet s egy személyazonossági okmányt.

— Az egész dolog tréfa volt, uraim, — szólt mosolyogva, — ajánlom magamat. S már fogta a kalapját, hogy elmenjen. De a rendőrség ebbe nem egyezett bele, hanem ku-

tatni kezdte, hogy kicsoda, micsoda valaképpen ez a rejtélyes ember? A nyilvántartásban azután megállapították, hogy egyike a legveszedelmesebb szélhámosoknak, aki Drezdában, Bécsben, Karlsruheban már büntetve volt s legutóbb Steinban szenvedett el három esztendei börtönbüntetést. Ő azonban tagadta, hogy azonos azzal, akinek gondolják, amire megmutatták a rendőri fotográfiáját.

Vardián zavarba jött, de nyomban feltalálta magát.

— No de ilyet! A megszólalásig hasonlít rám, de bizony Isten nem én vagyok!

Sokáig nem tagadhatott azonban és a keresztkérdések alatt kénytelen volt bevallani, hogy esztendőök óta szélhámosból élt. Hol és hogyan követte el azokat, arról nem akar nyilatkozni. A detektivek azonban kipuhatták Vardián viselt dolgait. Mindössze nyolcz nap óta van itthon Magyarországon, de e rövid idő alatt egy egész sereg ravasz csalást követett el.

Mindjárt megérkezése első napján a Gambinus felett bérelt magának egy hónapos szobát és mint báró Solymosy jelentette be magát. Alig hogy beköltözött a lakásba, egy kétezer koronáról szóló pénzeslevelet adott fel a czimére, amely persze üres volt. De a háziakban nagy bizalmat keltett, annyira, hogy sikerült rávenni a házigazdáját, adja el neki hitelbe 30,000 koronáért az Angyal-földön levő telkét. Az adás-vételi szerződést annak rendje és módja szerint meg is kötötték. Használt ezeken kívül még egy egész sereg álnevet, így Aradi gróf néven is szerepelt. Ezen a néven a Váci-köruton bérelt lakást és csapta be a házigazdáját. A Vadász-utczában 100 koronát csalt ki a lakásadónőjétől és kerekét oldott.

A múlt hó végén megjelent Lányi Dezső szobrászművész Nefejejs-utczai műtermében és így mutatkozott be:

— Báró Inkey vagyok és a megbízásom, hogy egy magyar művészszel mintáztassam meg Pius pápát.

A művész nagyot nézett és azonnal tisztában volt vele, hogy valami bolonddal vagy szélhámossal van dolga. Ez a gyanuja csak megállapodott, amikor az állítólagos Inkey báró kijelentette, hogy tizezer korona előleget is ad a munkára. Az előleget délután akarta megfizetni és kérte Lányit, hogy látogassa meg őt a kávéházban. A művész nem ment el a találkára, hanem otthon maradt. Egyszerre aztán észrevette a műterem ablakából, hogy Inkey báró be akar lopóznia a lakásába. Kisietett, nyakon csipte, oda-szorította a falhoz és megpofozta.

Megjelent ezenkívül Teles Ede szobrász műtermében is és egy háromezer koronás női portrét rendelt meg.

A detektivek megmotozták és két női arczképet találtak a zsebében.

ALAPITTATOTT 1889.

JACOB KLEIN

EGYESÜLT ERŐVEL.

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az ő-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai feladó vevényt.

VEZÜNK ÉS ELADÜNK külföldi pénzeket. Pénzeiket elhelyezzük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADÜNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíttatnak New Yorkba.

ELFOGADÜNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Négy százalékos betét számlára. Két százalékos csekk számlára.

ALAPTŐKE ÉS FŐLŐSLEG \$175,000.00.

THE RISING SUN BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézharmatos cseh komlából főzik.

FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY IMPORTALT SÖRNEL.

ELIZABETH, N. J.

— Kik ezek a hölgyek? — kérdezte a rendőrfogalmazó.

— Pardon, — felelte — Vardián Ferencz csal ugyan, de lovagias ember és nem követ el indiskréziót. — Ez a két nő zentai. Mást nem mondhatok róluk, minthogy egy halálos pisztolypárbajt vívtam miattuk.

Mindössze egy koronát találtak nála. Három nap óta nem evett. Utoljára három nyers krumplit ebédelt a Városligetben. A megjelenése mindazonáltal roppant elegáns. Arra a kérdésre, hogy honnan szerezte a ruháját, így felelt:

— Bregenzben jutottam hozzá, még pedig két márkáért. Beállítottam egy ottani szabóüzletbe, báró Inkeynek mutatkoztam be és azt mondtam, frissitse fel a garderobe-omat. Készített is öt rend ruhát, a szolgálának pedig, aki hozta, két márkát adtam borralalót.

— Hát a cipőjéhez hogy jutott? — kérdezte a fogalmazó.

— Bécsben bementem egy cipőüzletbe a Kärtner-strassen és felpróbáltam egy pár cipőt. Amikor rajtam volt, egyszerre kikiáltottam az utczára: Szervusz, Pista! Azzal kifutottam és elmenekültem.

A rendőrség letartóztatta a szélhámost és délután átkísérték az ügyészre.

Hazai Dolgok

Ötven vers, hat krajczár.

BUDAPEST. A Rottenbiller-utcai állami menedékhelyen Gorkij tollára méltó jelenet játszódott le minap este hat órakor. A felvételre jelentkező szegény, földhözragadt nyomorultak között feltűnt egy intelligens arcú, borotvált ifju, nagy kék szemekkel, fehér, finom kezekkel, felvételre jelentkezett, hat krajczárért éjjeli szállást kéri, de nem akarta megmondani a nevét. Más esetekben ilyenkor egyszerűen elkergetik, de a fiúnak oly különösen feltűnő és érdekes külseje, arca, szeme volt, hogy kérdegetni kezdték a nevét, kilétét, származását.

Az alig huszonkét esztendő fiatalember zokogni kezdett, azután elmondta, hogy Kollányi Bélának hívják, aradi származású, foglalkozására nézve költő, egyébként érettségizett, tanult fiatal ember, szülői jómódu emberek, de kitagadták, mert költő lett, tudni sem akarnak róla és nem eresztik be a saját házukba. Aradon megpróbálkozott a létfontartással, de rosszul fizetik a verseket nagyon és Kollányi Béla más vidékre utazott. Megfordult Debreczenben, Pozsonyban, de mindenütt újabb sikertelenségek, fájdalmak, csalódás érte. Kétségbeesésében elhatározta, hogy feljön a fővárosba.

Meg is érkezett Budapestre, itt élt, lógott az idegenek között, senki nem ismerte, senki nem segítette, alig evett valamit, lakása sem volt, ilyen állapotban határozta el, hogy a menedékhelyen fog aludni. Mielőtt levetkőzött és lefeküdt, kiürítette összes ruhazsebeit s egyik szolgát megkérte, hogy minden vagyonát, kincsét, — ötven versét — őrizze meg. A költő másnap korán reggel felkelt és azzal távozott el, hogy estére talán már hat krajczárja sem lesz, hogy a menedékhelyen hajthassa le a fejét.

Eltűnt keményítőgyáros.

BUDAPEST. A keményítő igen keresett háziszere és a Réh Mátyás keményítőgyáros mégis sulyosan belebukott egy vállalatba, mely keményítővel akarta ellátni a budapesti háziasszonyokat. A gyár sehogysem reuzált, keményítő akadt bőven, de vevő nem

találkozott csak igen ritkán és Réh Mátyás, hogy éhen ne haljon, kénytelen volt becsapni a hitelezőit, elsikkasztani a pénzeket, sőt váltókat is hamisítani. Legnagyobb kétségbeesésében a legerőszakosabb stikliktól sem riad vissza Réh Mátyás. Megjelent Weisz József kereskedő lakásában, aki régi ismerőse és kicsalt tőle egy kétezer koronás váltót azzal, hogy értékesíti és pénzt szerez. Szerzett is pénzt, de elköltötte és napokig bolondította, csábította a kereskedőt. Végre öszszecsaptak feje felett a hullámok, elborították szegény Réh Mátyást, aki a törvény és következményei elől feleségével együtt megszökött Amerikába. A rendőrségre egész tömeg feljelentés érkezett ellene család és sikasztás miatt. Detektiveket küldtek érte, ekkor derült ki a szökés. Most már kutatni kezdtek a multja után és kiderült, hogy Réh Mátyás régi ismerőse a törvényszéki palotának. Akárhányszor volt már ellene feljelentés, sőt család miatt is el volt már ítélve. Elfogatási parancsot adtak ki ellene.

Paprika és kés.

BUDAPEST. Kovács Salamon szénkihordó sehogysem akarta, hogy a felesége tőle elmenjen és cselédnek szegődjék. be. Az asszony azonban nem hallgatott az urára, hanem beállott Lugmayer János házmesterhez a Lovag-utca 13. száma alá. Kovács erre lesbe állott és leszurással fenyegette úgy a feleségét, mint a házmesternét. Minap este 11 óra tájban Kovács becsengetett a háza. Miután a házmesterné félt Kovács merényletétől, állandóan paprikát hordott magánál. Amikor kinyitotta a kaput, Kovács Salamon nagy kést szorongatva a kezében, a házmesternére rontott:

— Add vissza a feleségem, vagy leszurlak!

Az asszony erre nem veszítve el lélekjelenlétét, a kezében tartott paprikát a merénylő szeme közé szórta. Kovács most rendőrért szaladt, Lugmayerét és Kovácsot is bevitették a főkapitányságra. Itt kihallgatták őket, azután elbocsájtották. Megindították ellenük az eljárást.

Anyagyilkosság.

BUDAPEST. Kerék Bálint pátyi földmives akként egyezett meg nővérel, Ujvári Jánosné, szül, Kerék Máriaival, hogy 63 éves, magával tehetetlen édes anyjukat, özvegy Kerék Sándornét, felváltva közösen tartják el. Midőn az eltartás sora Ujváriné-ra került, az édes anyját Sarkadi Istvánné, szül. Csejtei Kovács Judithoz adta tartásra 2 korona havi díj mellett. Mivel azonban a tartásdíjat nem fizette pontosan Sarkadiné, az öreg asszonyt elvitte Kerék Bálinthoz, aki nem a legudvariasabb szavakkal fogadta:

— Minek hozta ide ezt a vén disznót?

Ez után a fogadtatás után elképzelhető, hogy a szegény öreg asszony milyen bánásmódban részesült fia házában. A gonosz ember anyját többször megverte, sőt a hóba ki is dobta. A mult év december 27-én az öreg asszony meghalt. Halálának okául az orvosok az ütések következtében beállott mellkasösszezuzódást konstatáltak. A gyilkos fiut letartóztatták s a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa most vonta felelősségre halált okozó sulyos testi sértés büntetéeért. A tárgyaláson, amelyen Rónay Kamill elnökölt, a vádlott tagadta bűnösségét s azt, hogy ő valaha anyjára kezet emelt volna. A kihallgatott tanuk azonban elmondták, hogy Kerék Bálint naponta ütlegelte édes anyját. Dr. Publik Ernő vádja után bűnösnek mondták ki az esküdtek Kerék Bálint vádlottat az anyjával szemben elkövetet halált

okozó sulyos testi sértés büntetéeben. Ezen marasztaló verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság a vádlottat hat évi fegyházra ítélte.

Egy óvónő kálváriája.

ARAD. Arad vármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén Schiskovich Emma seprősi óvónő ügyével foglalkozott. Az óvónő a mult év novemberében annyira megbetegedett, hogy nem tudta kellőképpen ellátni kötelességét. A seprősi iskolagondnokság szabadságoltatta az óvónőt, aki azonban a szabadságidő alatt nem gyógyult meg. Az iskolagondnokság meghoszábitotta a szabadságidőt s az óvónőt gyógyítás céljából Budapestre szállították, ahol három hónapig gyógykezelték. Az óvónőt két roszakarója feljelentette a kultuszminiszternél, hogy Schiskovich Emma nem teljesíti kötelességét és szabadság nélkül három hónapja tartózkodik Budapesten. A miniszter a feljelentés alapján elrendelte a fegyelmit megelőző vizsgálatot, állásától felfüggesztette és rendes fizetését beszüntette. A vármegyei közigazgatási bizottság mostani ülésén Schill József főjegyző igen heves beszédben kikelt a

ORFEUM

MÁSODIK AVENUE ÉS 8-IK UTCZA,
NEW YORK

Hochstimm és Blau üzletvezetők

Előadás minden este, vasárnap délután is.

Az előbbeni RIGÓ-féle cigányzenekar játszik

SZALAY SÁNDOR

vezetése mellett.

A művészek között van SALZER honfitársunk,

Tilly, Woelfling, Gerold, Huyler.

Az énekeseket Thienpont mester kíséri zongorán.

SZABAD BEMENET.

KITŰNŐ MAGYAR KONYHA.

NEM FOGSZ SOHA SEMMIRE
SEM MENNI

ha nem beszélsz

ANGOLUL

Ha tanulni akarsz, keresd fel

CORTINA

NYELVÉSZETI AKADÉMIAJÁT

44 West 34-ik utca, New York

Harlemi fiók: 23 East 125-ik utca

Alapított 1882-ben.

GYORS ÉS KÖNNYŰ MÓDSZER

Tanulók feltűnően rövid idő alatt bármily nyelvet megtanulnak.

WARADY LAJOS

Hazai peres, — katonai ügyek pontos
elintézése.

Pénzküldés az ó-hasába.

As összes hajóvohalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

miniszter határozta, lágosítja, telen, de i ta Csukay sével.

DEBRE ről Debrec csija Püsp lad. A m tüzet és si pénz, sem jelentés s meg és a besítés do

KAJÁS halt meg rolyné, sz zia. A m badsághar volt körös férjének t szék halál ő vitte ki husz évi s kus híve párt ideje hogy ellen ra. Kosst nők küldő szalagvivő hagyott há ötven ma cigánymu ra.

KOMÁF nántuli ev let főgond érkezett püspök, K Molnár B rél, Kiss J ből álló s totta, hog ebből 235 Kálmánra selényi M vös Károl szerint a főgondnok

LÁTRÁ va találtá

passaic

IV.

Irod

F

A

W

miniszter intézkedése ellen. A bizottság elhatározta, hogy felír a miniszterhez és felvilágosítja, hogy intézkedése nemcsak embertelen, de igazságtalan is. Együttal megbizta Csukay főszolgabírókat a vizsgálat megejtésével.

Elhárított veszedelem.

DEBRECZEN. A minap este Budapestről Debreczenbe érkező gyorsvonat póstakocsija Püspökladány és Kaba között kigyuladt. A mozgópósta még jókor észrevette a tüzet és sikerült is elfojtania. Így hát sem pénz, sem levél el nem pusztult. A hivatalos jelentés szerint csak a koci rongálódott meg és a csomagok széthányattak. A kézbesítés dolgában persze késés volt.

Egy matróna halála.

KAJÁSZÓSZENTPÉTER. A napokban halt meg 98 éves korában egredi Gaál Károlyné, szül. szentgyörgyvölgyi Magay Terézia. A megboldogult szerepet játszott a szabadságharcban is. Egredi Gaál György volt kőröshegyi ref. esperest, aki az elhunyt férjének testvére volt és akit a haditörvényszék halálra ítelt, ő mentette meg a bitótól s ő vitte ki, hogy Haynau a halálos ítéletet husz évi sánczfogságra változtatta. Fanatikus híve volt a magyarságnak, a jobb-balpárt idejében képes volt napokig utazni, hogy ellenőrizze, kik szavaznak a jobbpártira. Kossuth Lajos temetésekor részt vett a nők küldöttségében s egyike volt a koszorúszalagvivőknek. Igen nagy számu családot hagyott hátra, leszármazói közül közel százötven ma is él. Halála előtt meghagyta, hogy cigánymuzsikával kísérjék öröknyugalomra.

Gróf Tisza főgondnok.

KOMÁROM. Most bontották fel a dunántuli evangélikus református egyházkerület főgondnoki állására kiírt választásra beérkezett szavazatokat. Az Antal Gábor püspök, Konkoly-Thege Imre, Czike Lajos, Molnár Béla, Németh István, Sárközy Aurél, Kiss József és Kovács Sebestyén Endréről álló szavazatbontó bizottság megállapította, hogy beadatott összesen 289 szavazat, ebből 235 esett gróf Tisza Istvánra, 3 Thaly Kálmánra, 1 Darányi Ignácra, 17 br. Weselényi Miklósrá, 1 Sárközy Auréllra, 1 Eötvös Károlyra és 1 Kenessey Miklósrá. Ezek szerint a dunántuli ev. ref. egyházkerület főgondnoka gróf Tisza István lett.

Meggyilkolt házaspár.

LÁTRÁNY, Somogy megye. A minap halva találták Szakács Antal 65 éves szegény

RIZSÁK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája:
IV. Sütő-utca 6 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

disznókereskedőt és feleségét. A szomszédok nagy vértócsában akadtak reájuk, mindketőjük fején és nyakán irtózatot sebek tátongtak. A holttestek mellett megtalálták a ruhadarabot is, amelyben a gyilkos véres tette után kezeit megtörölte. A lengyeltóti járásbíróóság elrendelte a holttestek felboncsolását, amelynél megállapították, hogy a gyilkos 6—6 fejszeapással valóssággal szétromcsolta az áldozatok koponyáit.

Basáskodó rendőrkapitány.

MAKÓ. Dr. Horváth Aladár makói rendőrfőkapitány Szegő Izsónak, a Maros című lap munkatársának azért, mert lapjában a főkapitány működését megkritizálta, hirszerzés végett a rendőrségi épületbe való becsatását megtiltotta.

Nem sikerült család.

MISKOLCZ. Báró Seckendorf sályi nagybirtokoshoz miskolczi tanárok nevében több ismeretlen ember azzal állított be, járulna nagyobb összeggel a Miskolczon felállítandó tüdővész szanatórium költségeihez. A báró 2000 koronát küldött Miskolcra, de itt Tarnay alispán kasznárját felvilágosította, hogy lopásról van szó. A csalókat eddig nem sikerült letartóztatni.

Károlyi Istvánné ünneplése.

NAGYKÁROLY. A Nagykárolyi Nőegylet fényes ünnepek keretében fogja megülni ez év június havában gróf Károlyi Istvánné elnökségének 25 éves évfordulóját. A Budapestre érkező grófnét az egyesület egy nagy küldöttsége fogja a vasutnál fogadni, majd diszkozyülés lesz, amelyen az egyesület nevében dr. Vetzák Ede üdvözlő a jubiléus grófnét. Este hangverseny lesz, amelyen nemcsak Nagykároly város, hanem Szatmár vármegye intelligenciájából is számosan résztvesznek.

Dinamitrobbanás.

ROZSNYÓ. A rimamurányi vasművek Rozsnyó mellett levő telepén óriási dinamitrobbanás történt. Rozsnyón azt hitték, hogy földrengés van. A robbanást egy munkás könnyelműsége okozta, aki maga is életével lakolt. Molnár Babics János társával, Sebespatakival megfagyott dinamitot melegtett egy bódében, míg Sebespataki vizért ment, addig Molnár Babics az 50 kilogramm dinamitot ismeretlen módon felrobantotta. A bódé Molnár Babicscsal együtt a levegőbe röpült. Molnárnak csak a két lábát találták meg.

Gyilkos és öngyilkos asszony.

SZATMÁRNÉMETHI. Szabó Ferenczné, kinek az ura két esztendővel ezelőtt Amerikába vándorolt, régi szeretőjével vadházzasságra lépett. A napokban gyermeke született és azt megölte. Szabóné anyósa a dolgot a csendőrségnél bejelentette. Mikor a

gyilkos asszonyt el akarták fogni, futásnak eredt és a Szamosba ölte magát.

Elítélt pánszláv.

TRENCSÉN. Ványó István ó-turai tanító panaszt emelt Hrusovszky Igor, a már megszűnt Povazske Noviny pánszláv havilap szerkesztője ellen rágalmazás miatt. A bíróság a bizonyítást mellőzván, Hrusovszkyt két havi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt felebbezett. Hrusovszky ellen egész sor sajtópör volt folyamatban s mikor a marasztaló ítéletet lapjában közölni kellett volna, azt egyszerűen beszüntette.

EGY FONOGRAF INGYEN!

Egy valódi önműködő rúgós beszélőgép, mely beszél, énekel és oly természetesen játszik zenét, mint egy zenekar. Ezt a remek műszert ingyen adjuk. Pénz küldése nem kívántatik. Küldje hozzánk nevét és címét s mi azonnal küldünk 35 darab remek ékszerajándékot, melyet el kell adnia ismerősei között 10 centjével darabját. Ha eladta, küldje címünkre a bevett 3 dollár és 50 centet és mi ugyanaz nap feladjuk címére teljesen ingyen a fent ábrázolt fonografot a hangszóval együtt. E gép tíz dolláron alul sehol meg nem kapható, magától játszik, miután rúgóval van ellátva. 500 dollárt ajánlunk annak, aki bizonyítja, hogy valaki nem kapta meg a gépet, a mely itt ábrázolva van, ha eladja az ékszereket. Írja ki tisztán a nevét és lakását.

PALISADE MOTOR CO.,

91 Cornelia street New York City.

Gross Ede

Brandler L.

Yorkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban
1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73. utcák között
Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok
Pontos kiszolgálás
POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

THE "STATE BANK"

AZ ÁLLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City.

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burkett L. Walter, pénztáros

Vooris O. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség több mint \$1.000.000
Betétek több mint 15.000.000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

PÉNZ a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

A VÖRÖS KILENCZES.

Angol bűnügyi regény.

HARMADIK RÉSZ.

(Kilenczedik folytatás.)

— Nem ismeri véletlenül, — tettem hozzá hirtelen, — annak az esküdtnak a nevét, ki az ön javára szavazott?

— Nem, — felelt Layton, — az esküdtek nevei teljesen ismeretlenek előttem.

— Hiszen a tárgyalás kezdetekor felolvasták a névsort?

— Igen, úgy hiszem, ez rendes szokás. De én nem ügyeltem rá s az igazat megvallva, oda sem hallgattam. Mikép is érdekelhetek volna engem azok a nevek? Tizenkét ismeretlen ember, akik közül az egyik olyan közömbös rám nézve, mint a másik.

— Valamennyi ismeretlen volt előtte? — kérdeztem látszólagos egykedvűséggel.

— Igen, egytől egyig.

— S ön ő előttük szintén?

— Valószínűleg. Hogyan is lehetne másképp?

— De mikor a jury végre visszajött a terembe s a főnök kijelentette, hogy határozatot nem hozhattak, ön meglepettnek látszott.

— Hát megvigyázott?

— Természetes. Nem gondolja-e, hogy abban a pillanatban minden jelenlevő önre tekintett?

— De igen, — felelt Layton, összeszedve magát, — ezt nagyon természetesnek találom. Nyilván én is úgy tettem volna, ha a vádlottak padjánál jobb helyen ülök. Igaz, meg voltam lepve, hiszen nem vártam egyebet, mint azt, hogy vétkesnek fognak kimonodani.

— Söt többet is tett ön, habár talán nem emlékszik is reá: előre hajolt és élénken fürkészte az esküdtek arcát.

— De igen, emlékszem reá, hogy ezt tettem, — válaszolt Layton. — Természetes ösztön volt ez.

— És nem talált ismerős arcot?

— Nem. Őszintén megvallva, nem voltam képes a vonásaikat megkülönböztetni.

— De hiszen zsebében volt a csipdetője. Miért nem tette fel?

Layton nagy csudálkozásomra elnevette magát.

— Mily éleseszűek önök, ügyvédek, — mondta. — Hogy titkoljon el előttük az ember valamit? Vigyázzon kérdéseivel, Mr. Bainbridge, mert különben kénytelen lennék — s hangja igen szomorú lett, — kénytelen lennék megkérni önt, hogy látogatását ne ismétlje.

Ez a figyelmeztetés nagyon megdöbbenett, de uralkodtam magamon. Szándékomban volt, hogy kikémlelem meglepetése felől, melyet akkor árult el, mikor kabátja zsebéből előmutatták a vörös kilenczest és azt is meg akartam tőle valami módon kérdezni, hogy ismeri-e James Rutlandot. De tartózkodása engem is tartózkodóvá tett, óvatossága óvatosságra intett. Olybá tűnt fel előttem, mint egy békés pásharc, amelyben én az ő érdekei mellett, ő pedig ellenük küzdött.

— Jó, vigyázni fogok magamra, — mondtam, — mert nem szabad előttem bezárnia ajtaját, habár az, — fájdalom, — csak börtönajtó is. Ami engem idehozott, az meleg szívbéli részvét. Ne lásson ön bennem egye-

bet, mint részvevő barátot és feledje el ügyvédi voltomat.

— Ez vigasztaló beszéd, — felelt Layton. — Habár egykedvűnek és közönyösnek is tűnök fel ön előtt, nagyon jól tudja, hogy nem lehetek az. Ön is érzi, hogy az a borzasztó helyzet, amelyben vagyok, mennyire nyomja a szívemet. De nem akarom magam áltatni, csakis én vagyok az oka a történeteknek. Becsület-, kötelesség- és igazságérzetem kényszerített rá. Ah, az élet valamikor oly derűsen és verőfényesen nyílt meg előttem, hogy csaknem elkápráztatt! De végre is, ha az emberben még van az a biztos tudat, hogy azt, amit tesz, tennie kell, mert becsülete úgy kívánja, akkor mégsem egészen boldogtalan!... Ah, no lássa, mennyit vett belőlem ki máris?... Igen, élénken és feszült figyelemmel hajoltam előre, mikor hallottam, hogy az esküdtek nem hoztak egyhangú határozatot. Kellett tehát köztük lenni legalább egynek, aki hitt bennem s habár távolról sem sejtettem, hogy ki lehet az az ember, mégis áldottam magamban...

S olyan embernek az arckifejezésével, ki minden pillanatban ellenségektől véli magát környezettnek, nézett körül és tette aztán halkan hozzá:

— Szükségem van egy jó barátira.

Éppen olyan halkan, mintö, feleltem rá:

— Már megvan. Én leszek az.

— Csekély szolgálat az, amire megkérném, — folytatta. — Egy levelet hordok magamnál, melyet postára szeretnék adni. Tartalma nem vonatkozik senkire, akit ön ismer. A dolog egyedül csak engem illet és inkább, semhogy mást belevonjak, halálra kínoztattam magamat, ámbar hiszen már nem élünk olyan barbár korban... Ah, és mégis — tette hozzá sóhajtván — mégis elég barbárság ez az egész dolog!

— Póstára adom a levelet, — mondtam.

Layton mély, fürkésző tekintettel nézett a szemembe s amint így nézett, szeméből olyan tiszta, nemes szellem sugárzott, holy olyan vonalmat éreztem magamban iránta, mint soha még ember iránt. Rokonszenv és csudálat volt ez egyszerre.

— Megbízhatom önben? — kérdezte, még folyvást azon a halk hangon. — Ah, kiben is biznám meg, ha önben nem?

— Bizhatik bennem, — feleltem. — Híven fogom teljesíteni kívánságát.

— Ne a börtön közelében és ne is ebben a városrészben dobja a postaszekrénybe, — kért Layton, — csak majd ha jó messzire lesz innen.

— Amint kívánja.

— Becsületesen meg fogja tartani szavát?

— Becsületesen.

— Ön jó ember, megbízom önben, — szólt erre Lytona. — Nem remélhetem, hogy tettét valaha viszonzhatom. De talán lesz még idő, amikor örülni fog, hogy nekem ezt a szí-

vességet tette.

Óvatosan bocsájtotta kezembe a levelet, melyet én épp oly óvatosan csuszattam a zsebembe.

— Eljöhetek máskor is? — kérdeztem tőle azután.

— Kérem is. Ön vidámmá és derültté tette e napomat — ah, nemcsak a mait, hanem a következőket is!

Kevéssel ezután magára hagytam. Természetesen pontosan úgy cselekedtem, amint ő kívánta s csak akkor vettem ki zsebemből a levelet, mikor már negyven percnyi távol-ságra voltam a börtöntől. Ott bedobtam egy postaszekrénybe, hanem előbb megnéztem a címét.

Layton nem ígértette meg velem, hogy ezt meg ne tegyem. Szükségtelen tehát magyarázgatnom, hogy esetleges ígéretemet megtartottam volna-e. Hiszen az ő kívánsága és akarata ellenére harcoltam az ő ügyéért s így megengedhettem magamnak azt, hogy ily ígéretet meg ne tartsak. Bármint legyen is azonban, le nem írhatom ámulatomat, mikor a levélen ezt a címet olvastam:

„Miss Mabel Rutland, London, South Kensington, Levander Terrace 32.“

Rutland! Hiszen ez annak az esküdtnak a neve, aki Laytont a halálos ítélettől megmentette s kitől hasztalan iparkodtam felvilágosítást kapni!

Valamennyi jogi eset közül, amelylyel valaha dolgom volt, ez látszott nemesak a legfontosabbnak, de a legérdekesebbnek is. Rutland! Rutland! Ha egyike lett volna ez a közönséges, minduntalan előforduló angol neveknek, mint Smith, vagy Jones, nem tűnt volna fel annyira a dolog, de itt szó sem lehetett két név véletlen összetalálkozásáról.

Nyomon vagyok, annyi bizonyos és rajta leszek, hogy nyitjára akadjak a titoknak!

Mr. Bainbridge Mr. Archibald Lainghez. (Távirat.)

Ki lehet Miss Mabel Rutland és van-e valami összeköttetése Mr. James Rutlanddal? Minő viszonyban áll ez a hölgy Laytonhoz? Nem adhatna-e ön felvilágosítást a vörös kilenczesre vonatkozólag?

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ó-házba a legmegbízhatóbb czég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,
317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

Mr. A

Miss M
unokahug
tonnal.

megütköz
zalom áll
tése előtt

Mr. B

A vörös
Fontos ok
Mr. A

Vörös

Távira
land Edv
kívül fon
benne, h
tesen fog
én e leve
kal drágá
czet is el

Meg va
ön felvil
dezéseket
által ha
megvallh
való kilát
erőmet.

Hogy E
valakiért
nyos előt
arról meg
te azt a b
czosául s
talmában
ebből a b
hogy am
azt mind

L

a W

vo

Hajó

Lev

325

D

W

Mag

kozna

fekvés

ház és

szerev

nél csu

pénzbe

Mind

lunk, b

W

GA

S

Mind

28 F

Mr. Archibald Laing Bainbridgehez.
(Távirat.)

Miss Mabel Rutland a Mr. James Rutland unokahuga. Valamikor jegyben járt Laytonnal. A viszony felbontásán mindenki megütközött, mert mindkét részről igazi vonzalom állott fenn. A vörös kilenczes említése előttem érthetetlen.

Mr. Bainbridge Archibald Lainghez.
(Távirat.)

A vörös kilenczes, melyet említett, kártya. Fontos okaim voltak a kérdésre.

Mr. Archibald Laing Bainbridgehez.
(Távirat.)

Vörös kilenczesről semmit sem tudok.

II.

Távirati közlése, hogy Miss Mabel Rutland Edward Laytonnak jegyese volt, rendkívül fontos reám nézve. Semmi kétségem benne, hogy ön legközelebbi levelében tüzetesen fog értesíteni mindenről, amit tud. De én e levelet nem várhatom be. Az idő sokkal drágább, semhogy egy órát, vagy egy percet is elveszteszhetnék.

Meg vagyok róla győződve, hogy mielőtt az ön felvilágosítása megérkezik, fontos felfedezéseket fogok tenni, melyek a mindkettőnk által hajtott célhoz segítenek. Előre is megvallhatom önnek, hogy ez az ügy egész valómat elfoglalja s hogy anyagi jutalomra való kilátás nélkül is reá szentelném minden erőmet.

Hogy Edward Layton a fejébe vette, hogy valakiért feláldozza magát, az teljesen bizonyos előttem. Csuda legyen az, ami engem arról meggyőzhetne, hogy ő valóban elkövette azt a bűntényt, amelylyel vádolják. Harcosául szegődtem s ha egyes embernek hatalmában van, hogy őt becsülettel ragadja ki ebből a helyzetből, el vagyok rá határozva, hogy ami eszesség és jóakarát van bennem, azt mind e feladat megoldásának szentelem.

Hasznomra lehet az a körülmény is, hogy most már tudom, hogy James Rutland a nagybátyja annak a leánynak, aki Edward Laytonnak jegyese volt. S nem mondok le arról a reményről, hogy még becses értesüléseket fogok tőle szerezni.

A vörös kilenczesre vonatkozó kérdésem nem volt hiábavaló. Meg vagyok róla győződve, hogy éppen ez a kártya, melyet Layton felsőszobájában találtak s amelynek ottlétéről neki tudomása nem volt, jelentékeny szerepet játszik a dologban.

Eddigélé már három-négy titkos ügynök van szolgálatomban s mivel nem szándékozom kimélni a költségeket, könnyen meglehet, hogy még további összegeket is fogok magamnak az ön bankárjától kifizettetni, a mi ellen önek bizonyára nem lesz kifogása.

Egyes körülmények elősegítik fáradozásaimat. Amennyiben az ügygel közvetlen összeköttetésben nincsenek, nem fogok róluk említést tenni. A többiről hadd álljon itt a jelentés.

Miután Laytontól a börtönből eljöttem, ügyvédi dolgaimon kívül főként az a kérdés foglalkoztatott, hogy felkeressem-e Miss Mabel Rutlandot South Kensingtonban a Levander Terrace 32. számú házában. Oda vittem magamat bérkocsin, megnéztem a házat kívülről, de nem mertem bemenni. Tízennégy, renaissance stílusú házból álló csoportba tartozik ez. Aki nincs abban a helyzetben, hogy évenként ezer fontot költsön, bajosan engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy itt lakjék. Természetes tehát, hogy Miss Mabel Rutland szülei jómóduak.

Bizonyos, hogy utoljára is egyenesen az említett kisasszonyhoz lettem volna kénytelen fordulni, megkérve őt, hogy néhány percnyi értekezésre fogadjon el, — ha a véletlen, vagy a sors váratlanul segítségemre nem jön.

Este tíz és tizenegy óra közt barátom, Daincourt orvos jött hozzám.

— Nem is kérek bocsánatot e kései látogatásért, — szólt. — Fontos közlendőm van az ön számára. Mikor legutóbb az esküdtekről beszélünk, ön megmutatta nekem a névsorukat. Én csak úgy felületesen pillantottam bele anélkül, hogy valamelyik nevet megjegyeztem volna magamnak. Ekkor érkezett meg az Archibald Laing távirata s ez a körülmény jól belevéste emlékezetembe a Rutland nevet. Azelőtt sohasem hallottam és senkit sem ismertem, aki ilyen nevet visel. Ma délelőtt azonban egy beteghez hívtak, akinek az esete igen fontos és érdekes. A beteg egy fiatal leány, Miss Mabel Rutland, aki egy darab idő óta igen válságos állapotban van. Idegrendszere meg van bomolva s élete is veszélyben forog...

— Miss Mabel Rutland, South Kensington, Levander Terrace 32, — mormoltam gépiesen.

— Ismeri? — kiáltott fel dr. Daincourt meglepetve.

— Látni sohasem láttam, de tudom, hogy hol lakik.

— Rokona annak az esküdtnak, aki megakadályozta, hogy a Layton ügyében ítéletet mondjanak? — kérdezte dr. Daincourt.

— Szükségtelen, hogy titkaink legyenek egymás előtt, de jó lesz, ha másokkal szemben elhallgatunk bizonyos dolgokat.

— Igaz. Én senkinek sem fogok szólni s hozzájárulok ahhoz, hogy mindaz, ami közöttünk szóba jő, titokban maradjon.

— Tudja meg tehát, hogy Miss Mabel Rutland unokahuga annak a Mr. Rutlandnak, a ki az esküdtszék tagja volt.

— Ez már különös! — kiáltott fel dr. Daincourt.

— Nagyon különös, de igen csudálnám, ha ebben az ügyben még sokkal különösebb jelenségekkel is nem találkozánk. Folytassa kérem s mondja el, mit tud Miss Rutland felől.

— Nos, — kezdte dr. Daincourt, — a szülők természetesen nagyon aggódnak gyermekük miatt. Láttam a beteget, megvizsgáltam és nem tudom, hányadán vagyok vele. A szervek rendben vannak. Betegség tulajdonképpen nem is mutatkozik. A tüdő erős, sorvadásnak semmi nyoma és mégis igen könnyen megeshetik, hogy belehal. Az egész baj nem annyira testi, mint lelki okokra vezetendő vissza. Természetesen lehetőleg behatóan tudakozódtam mindenről, mert a leány nagyon érdekelt. Szép gyermek, habár arcát a kin feldulta is s vonásaiban bizonyos rajongás, szenvedni akarás, önfeláldozás nyilatkozik, ami mély benyomást tett rám. És vonásainak ez a kifejezése változatlan, nem tűnik el egy-egy kis időre, hogy aztán újra mutatkozzék, honem folyvást ott van az arcon s azt bizonyítja, hogy nekem, mint vén praktikusnak, hogy a leány hosszas ideig hordott magában nagy gondot és fájdalmat, míg végre ereje megtörött. Igen hitetők találtam tehát, amit szülei mondanak, hogy neha órákig volt deliriumban.

— Régóta beteg már?

— Márczius 26-ika óta fekszik, — felelt az orvos.

— Márczius 26-ika... vagyis ama nap óta, amelynek reggelén Laytonné halva találták az ágyában.

Dr. Daincourt meglepetten pillantott fel.

— Erre én nem is gondoltam, — szólt.

— Hogy is jutna ez eszébe, — feleltem. —

Én azonban, megvallom, kedves doktor, körülbelül mindent összefüggésbe hozok azzal az ügygel, amely foglalkoztat. Még jobban is fog csudálkozni, ha azt kérdem öntől, hogy nem hallotta-e a Rutlandék házában Layton nevét.

— Nem, — felelt dr. Daincourt. — nem említették. Kedves barátom, nagyon jól tudom, hogy önnek nem szokása hiábavaló dolgokat beszélni. Ha mond valamit, annak mindig oka és alapja van.

— Legkevésbé volna pedig a jelen pillanatban kedvem ahhoz, hogy hiábavalóságokat beszéljek. Az események feltartóztatatlannal haladnak, kedves doktor és erősen hiszem, hogy már nem vagyunk messze a felfedezéstől... De ön még nem mondott el

Kelet Ohio legbiztosabb
MAGYAR BANKÜZLETE
LAMBERT FRIEDL
a Wm. Grossman & Co., cég utódja,
volt cs. és kir. konzuli tisztviselő
Hajójegyek—Közjegyző—Pénzküldés
Levélczim: LAMBERT FRIEDL
325 Market Street, Steubenville, Ohio

DAVID REID & CO.
Room 22, Stanley Block,
FIGYELMÉBE.

WINNIPEG, Manitoba, CANADA.
Magyarok, kik Canadában települni szándékoznak, kaphatnak 160 hold első osztályú síkfekvésű művelés alatt álló szántóföldet, lakóház és mindenféle gazdasági épületekkel felszerelve, fél buza termés törlesztésre, a vételnél csupán 1 dollár fizetendő holdanként készpénzben.

Minden felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha magyar nyelven • czimre fordulnak:

DAVID REID & CO.
Room 22, Stanley Block,
WINNIPEG, Manitoba, CANADA.
GAZDALKODNI AKARÓ MAGYAROK

STANLEY W. EAKIN
amerikai fogorvos
Minden fogorvosi műtétet jutányosan és jól elvégzem
28 EAST 23 ST. — NEW YORK

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

VESZÉLYBEN FORGÓ
KÖVETELÉSEKET

az Egyesült Államok minden területén
legbiztosabban kollektál

Sarver & Ames

jó hírű amerikai irodája, ahova bizalommal fordulhatnak a magyarok is s ahol magyar nyelvű megkereséseket is elintéznek.

PARK BUILDING, PITTSBURG, PA.
(3-ik emelet)

Miss Rutland felől mindent, amit tudnom kellene. Kit látott a család tagjai közül?

— Az anyát, az apát és őt magát, — felelte a doktor.

— Ebből a három személyből áll az egész család?

— Nem tudom. Nem kérdeztem.

— Irja le valamennyire a szülőket, kedves doktor.

— Az apa, — kezdte dr. Daincourt, — körülbelül hatvan éves ember....

— Ki a művelt ember benyomását tette önre?

— Határozottan.

— S kinek gyöngéd érzelmekkel való tünnetés, úgy látszik, nem természetese.

— Hát a jelleme? — kérdeztem tovább. — Minő benyomást tett önre?

— Hajthatatlan, rideg, makacs embernek tartom, akit, ha valamire elhatározza magát, arról nehéz eltéríteni.

— Éppen mint az öcsse vagy bátyja, Mr. James Rutland. Ugy látszik, ez családi vonás. Nos és az anya?

— Szolid, kedves asszony, valami nyolcz-tíz évvel fiatalabb a férjénél, ámbar a haja már csaknem fehér, — sokkal öszebb, mint a férjé.

— Az anya és leánya természetesen hasonlítanak egymásra?

— Igen s az anya arcán is meg van az a megnyugvó, áldozatra kész vonás, mely a leányt jellemzi. Mialatt leányáról beszélünk, szeme folyvást tele volt könnyel.

— Az apáé nem?

— Nem, de azért nem látszott érzéketlennek ő sem.

— Hanem azért ön mégis első látásra arról győződött meg, hogy ő az ur a házban, még pedig minden tekintetben?

— Határozottan az.

— És vasmarokkal uralkodik, — tettem hozzá.

— De ön itt nekem olyan gondolatokat tulajdonít.... — szólt a doktor zavarodottan.

— Ha más véleményben van, mondja meg.

— Nem vagyok más véleményben, de nem vagyok az az ember, aki hamarjában egészen határozott véleményeket alkot magának. Ugy hiszem, kedves Bainbridge, hogy önnek igaza van s hogy Rutlandnak a házában az ő akarata törvény.

(Folytatás következik.)

The Friedman Print 215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s minden-nemű nyomtatványok elkészítését.
Kittűnően felszerelt magyar nyomda.
A „BEVÁNDORLÓ-T ITT KÉSZITIK.
Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

ÖT NAP A CSENDES VIZEN

NEW YORKBÓL NEW ORLEANSBA

A Southern Pacific Útján
Személyszállító hajók

NEW YORKBÓL MINDEN
SZERDÁN DÉLBE INDULNAK.

New Orleansban kapcsolatunk van az összes vasutakkal minden helyhez

Louisianában, Texasban, New Mexicóban, Arizonában és Californiában

Kérdezősködhetni New York, Broadway 1 vagy 349 szám alatt

A BEVÁNDORLÓ

I. BOSS

111 SECOND STREET — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÖF
BATTHYÁNYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

HARRY F. POTTER

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Coun-
tynak legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem
osztott nyereség..... \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk
alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal
visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe
bank- vagy póstaútvány útján eszközöl.

KÉPVISELŐINK.

A Bevándorlót a következő urak képviselik a kö-
vetkező helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat fel-
vehetnek és nevünkben nyugtázhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Ellizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Diviky Károly ur ..... Bridgeport, Conn.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Szendli Tóth István ur ..... Heilwood, Pa.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.
Id. Pilcsák István ur ..... Esterházy, Can.

PAPP DEZSŐ úr

képviseli a Bevándorlót PASSAICON. Elő-
fizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyug-
tázhat. Ajánljuk őt passaicai honfitársaink
pártfogásába.

NÓGRÁDY M. úr

TRENTONBAN képviseli a Bevándorlót.
Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és
nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk
őt ottani honfitársaink figyelmébe.

A BEVÁNDORLÓ kiadóhivatala.

A PITTSBURGI FŐKIRODA KÉPVISELŐI:

Friedl Lambert ur ..... Steubenville, O.

Kováts Arthur ur ..... Braddock

és East Pittsburg, Pa.

Finkelstein I. ur ..... Homestead, Pa.

Samu György ur ..... So. Sharon, Pa.

Andrejkovits Béla ur ..... Pittsburg, Pa.

NEVADA KÁROLY ur

utazó képviselő Pennsylvania államban.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk
meg, amelyekhez honfitársaink bátran for-
dulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek
céljából.

NEW YORK ÁLLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New
York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok
megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co.
Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bár-
mely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajóje-
gyek az összes vonalakon az ő-hazába és az ő-hazából
sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Miners-
ville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osz-
tott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear,
pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legre-
gibb bankháza, saját épületében, Ötödik Ave. és
Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ő-hazába gyorsan, pontosan a legol-
csóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes
vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegy-
zői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a kon-
zultási hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne
Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat,
Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylva-
nia állam legerősebb bankházaival egyike s az egye-
dül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Ame-
rikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet
két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét
számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegy-
zői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn
Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Ké-
lly közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek
elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

MICHIGAN ÁLLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja,
Detroit.

Alapított 1871. tőke \$500,000, fölösleg \$350,000,
takarékosbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F.
A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R.
Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T.
Keena jogtanácsos. Főközlöt Gratlot Ave., üzlet-
vezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ÁLLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és
bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.
Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R.
S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H.
Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.

Perczel Lajos, 523 Pearl street, Cleveland.
Friedl Lambert, volt csász. és kir. konzuli tisztviselő,
Steubenville.

WISCONSIN ÁLLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és taka-
rékos bank, Kenosha. ....
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson
elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden von-
alra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Ta-
karékosbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.
The People's Bank & Trust Company, 185 Main Ave.
Passaic.

Népbank és truszt kompánia. Elfogad betéteket
és kamatokat fizet utánuk. Csekkontókat nyit. Tő-
ke és fölösleg 334,000.00 dollár.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült
Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten,
V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fűmel
ügyműködésének irodája: Flume, Andrassy ut 21.
Magyar amerikalak, akik az ő-hazában nehézségek-
kel találkoznak, forduljanak oda.

Szerkesztő
30 N
Egész évre
A vidéken
Egyes szám

IV. Évfolyam.
MA

A new yo
Abban az ör
letes helyzetbe
künk magyar
nit, amelyke
gyunk. Így
geknek gyűlés
ni: LEGYET
KÉNT A MA
Az összetar
tényleg azt ta
összetartók va
tartás hiánya
bennünket oda
legüdvösebb e
gyakorlatibb
mert esomót k
ra szakadunk
Bennünket
lyek bírnak id
veszély elmul
darabokra hu
kor egy osztrá
gyar alkotmá
szesereglettün
tunk. Vertü
tából kiálltott
a világ bebul
jezetet irtak
tásáról. Mih
desült az ork
Az az nem is
egymást. Bi
lekedtünk vol
viharos időbe
gyar Szövetsé
Pedig hát
Kár már csak
mult el. Örö
ságot Magyar
rikában. Od
csinálni s Ma
ják kebelezn
szóval megrá
nünket. Né
ánk támadni
mely egykor
sága előtt, ur
len.
S ezzel sze
egymást táma
seljük el az e
pen lapunko
közzé az Am